

Taxa postală plătită în num. No. 224.713-929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre: Havonta 1, negyedévre 3, fél-évre 6, egészévre 10 dollár. Hirdetések díjszabás szerint. Az „UKELET” az erdélyi és bányászdóság egyetlen napilapja, melynek utannyomását csak a rás megjelölésével engedélyezhetik.

UKELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmertetlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber E. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 81.

Péntek, 1933 márc 17.

5693. EV ADAR 19. XVI. ÉVI. 63 SZÁM.

VILÁG TŰKRÉ

A német zsidóság problémája

Írta: Dr. Mayer Eber

A németországi események a német zsidók kérdését a nagy nyilvánosság vaki tó fényébe helyezik. Más országokban is, ahol nagyszámú zsidó él, égető zsidó problémák lobognak fel, ám a német zsidók kérdése maga a probléma, maga a zsidókérdés — iskolapéldája. Németországban bizonyos tekintetben tiszta tényezőkben található a zsidókérdés. Keleteurópai országai között, ahol a zsidók nagyobb tömegekben élnek, a zsidó probléma gazdasági és politikai vonatkozásokat is ölel fel. Ha egy országban a lakosság 6—12 százaléka zsidó, akkor a számaránynál fogva is olyan tényező, amelyhez kell, hogy a többség politikája állást foglaljon. A keleteurópai országokban a zsidók — akarva, nem akarva — politikai pártok vannak tömörülve. A zsidókhoz való állásfoglalás éppen ezért ingadozik. A keleteurópai antiszemitizmus erősen vegyítve van politikai és gazdasági el- lentékekkel.

A németországi antiszemitizmus azonban maga a tiszta antiszemitizmus. Itt a zsidók alig alkotják a lakosság egy százalékát és mint zsidók semmiféle szerepet nem játszanak. Még abban az esetben is, ha Németország összes zsidói egységei lettek volna, a listájukon aligha tudtak volna egyetlen parlamenti képviselőt behozni. Gazdaságilag sem játszó az azt a szerepet, amelyet a zsidógyűlölködő tulajdonítanak nekik. Igaz, hogy még ma is néhány tuca zsidó áll német bankok élén, igaz, hogy a nagy áruházak egyrésze zsidó kezekben van, azonban a németországi gazdasági életben való részesedésük az iparilag magasban felelt birodalomban alig jelent valamit, semmiképpen sem annyit, hogy a német antiszemitizmus gazdasági indoklásának még csak a látszatát is adhatná. Örület arról beszélni, hogy a zsidók gazdaságilag elnyomják, vagy kizsákmányolják a népet. Ma, amikor a zsidók jóléte már régen le van építve, szinte lehetetlen az a feltevés, hogy gazdasági okok lennének gyökerei a zsidógyűlöletnek.

Nálunk Romániában már volt antiszemitizmus, mielőtt a zsidók a Zsidó Párt hoz való csatlakozásukkal a nemzeti zsidóságához való hozzátartozásukat bizonyították volna. Ma azt mondják, az antiszemiták, hogy a mi nemzeti különállásunk okozza a zsidók iránti — egyébként már régóta fennállott — ellenszenvet.

Németországban nincsen nemzeti zsidó politikai párt és a kevés nemzeti érdekes zsidó nem foglalkozik egyébbel, mint cionizmussal és egyáltalában nem törődik gálat-politikával.

A németországi zsidók nem izolálják magukat, ellenkezőleg, mindent megtesznek annak érdekében, hogy a németekkel testileg és lelkileg egyesüljenek. Seholy annyira vegyesházasság, mint Németországban nem fordul elő és a németektől ellesett tudományosság, a liberális zsidók egyre főlhigitják a zsidó vallást, olvannya, hogy már alig is marad belőle valami. Német imák, városnapok istentiszteletek, a circumcisió elhagyása, a cioni reménységek és Cionnak elutasítása. Nem hiányzik sok hozzá és a német zsidóságnak egy nagy részét vallási tekintetben oda lehet állítani a protestáns vallás disszidenséhez.

A zsidók nemzeti életének külső megnyilatkozását alig lehet tapasztalni. Külsőben és szokásokban egyáltalában nem különböznek a többségtől. Nincs zsidó folklore, mint nálunk a Keleten. Az asszimiláció már a legselesebb határokon van és lelkileg a német zsidók ugyszólván maradék nélkül együtt érzik magukat a németekkel.

Hivatalosan cáfolják az ausztriai forradalmi jelenségekről elterjedt híreket

Innsbruckban nem rendeltek el az ostromállapotot

Bécs, március 16. Hivatalosan cáfolják a külföldi lapoknak ausztriai forradalmi jelenségekről, zavargásokról, küszöbön álló általános sztrájkokról terjesztett híradásait. Sem Bécsben, sem a szövetségi állam területén másszt nem olyan a helyzet, hogy bármiféle aggodalomra okot adna. A mintavásár teljes zavartalansága

is biztosítva van s naponta több ezer külföldi érkezik a vásár alkalmából Ausztriába. Cáfolják azt a hírt is, hogy Innsbruckban a helyzet végsőkéig kiéleződése miatt el kellett volna rendelni az ostromállapotot.

Macdonald és Sir John Simon szombaton Rómába utaznak

Macdonald újabb leszerelési tervezetet terjeszt a leszerelési főbizottság elé. Népszövetségi körök nem bíznak Macdonald tervezetének sikerében. Az angol sajtó nagy fontosságot tulajdonít Macdonald római utjának. Daladier Genfben érkezett, ahol tárgyal Macdonalddal

Genf, március 16. Az angol leszerelési delegáció közli, hogy Macdonald a főbizottság ülésén leszerelési tervezetet terjeszt elő, amely figyelembe veszi az eddig elért eredményeket s ezekkel összeegyeztetni igyekszik az amerikai és francia tervezetek azon pontozatait, amelyek angol felfogás szerint alkalmasak arra, hogy további tárgyalások alapjául szolgáljanak.

köznök és a leszerelési konferencia kudarcából azt a következtetést vonná le, hogy visszanyerte jogát a fegyverkezéshez.

A lapok szerint az angol miniszterelnök fáradozásai most is arra irányulnak, hogy a francia-német viszonyban a béke megszilárdításához nélkülözhetetlenül szükséges enyhülést hozzon létre. Ezért fordul Mussolinihoz, mert az a reménye, hogy amit egyedül nem sikerült elérnie, együtt talán nagyobb sikerrel közelíthetik meg a német-francia viszony megjavításának kitűzött célját.

Egyidejűleg Londonból hivatalosan jelentik, hogy Macdonald és sir John Simon szombaton Genfben az olasz fővárosba utaznak, ahol hétfőn tárgyalást fognak folytatni Mussolinival. Macdonald a genfi sajtó munkatársai előtt kijelentette, hogy nem az angol leszerelési tervezet elfogadtására utazik Rómába, hanem, hogy feltegye a kérdést Mussolininak: Milyen előfeltételek mellett hajlandó Olaszország együttműködni Angliával a leszerelési konferencia események elkerülésében.

Egyébként az angol sajtó nagy fontosságot tulajdonít Macdonald és sir John Simon római utjának. A lapok hangoztatják az olasz-angol jóviszonyt, a locarnói szerződésből származott érdekközösséget s az eddigi együttműködést a béke megőrzése körül.

Újabb jelentés szerint Daladier francia miniszterelnök tegnap este elutazott Genfbe, ahová megérkezett s tanácskozott olaszországi utjuk előtt az olasz-francia viszony függőkérdéseiről Macdonalddal és sir John Simonnal. A francia miniszterelnök pénteken este, vagy legkésőbb szombaton reggel visszatér a francia fővárosba.

Római hírek szerint Balbo olasz légügyi miniszter Genovában olasz repülőraj élén várni fogja Macdonaldot és sir John Simont, akik a repülőraj kíséretében fogják megtenni az utat az olasz fővárosba.

Ratifikálás előtt a genfi egyezmény

Bucaresti, Bukarest, március 16. A genfi egyezményt közvetlenül a költségvetés megszavazása után beterjesztik ratifikálás végett a parlament elé.

Népszövetségi körökben nem igen számítanak arra, hogy Macdonald tervezete elfogadtatnék.

Paul Boncour, korlátolt egyezmény elfogadása mellett van, amely összegezné az eddigi eredményeket s azt, a záradékot foglalná magába, hogy az egyezmény érvényét veszti ha Németország ahhoz nem csatlakozik.

nélkül vetették alá magukat a különböző trösztfejedelmek és ipari fejedelmek akaratának.

Amerikában még a szocialista és kommunista mozgalmak sem tudták eleddig komoly arányokban kibontakozni. A munkások többsége is a dollár és a prosperitá biüvölete alatt állott és talán személyes sértésnek vette, ha proletárnak nézték, vagy neveztek.

lője volt, most Roosevelt az Egyesült Államok elnöke, aki a nagytőke ellenségeinek vallja magát, még pedig diktatori hatalommal a tarsolyában.

Ez a kétségkívül szenzációs körülmény egészen új és érdekes perspektívákat fest az amerikai jövővel alakulásai elé. Európa sok tekintetben volt tanítómestere Amerikának. Legkevésbé azonban gazdasági és szociális viszonylatban.

A meglepetések és drámai fordulatok mai korszakában még az is megeshetik, hogy Amerika ebben a vonatkozásban fog irányt mutatni az óvilágnak.

Roosevelt könyve, a „Pillantás a jövőbe” még talán kiindulása lehet a tényleges jövőnek is.

Mert Amerika nem az elméletek, hanem a gyakorlat hazája. És Roosevelt nem az ellenzékben írta könyvét, hanem a hatalom teljes birtokában. S ez maga is perdöntő körülmény.

„Az Ur nevében”

Macdonald és sir John Simon angol kormányfők Genfben esütörtökön Rómába utaznak, hogy a leszerelés ügyében Mussolinival tanácskozzanak.

Macdonald munkáspárti volt, sir John Simon ma is a liberális párt tagja és Mussolini a nemzeti egység reprezentánsa. Három világnézeti világpolitikus ül le egy asztalhoz, hogy a kor egyik legnagyobb problémájáról, a leszerelésről tárgyaljon. Macdonald valamikor, de meg lehet, hogy most is a magántulajdon megszűnését és az osztálykülönbségek eltörölését vallja, sir John Simon a kapitalizmusban nagyraott liberális fejlődésnek a híve, Mussolini pedig a nemzeti érzések kimélyülését és a nemzeti gondolatnak a politikában való megvalósulását tartja a jövő legmegfelelőbb útjának.

Es mégis mind a három azt mondja: le kell szerezni!

Anyai hadsereget tartson minden ország, amennyi szükséges a belső rend fenntartásához és ha az ország határainak védelme válna szükségessé, akkor jöjjön csak egy általános fegyverkezés. Tudjuk, hogy ebben az igyekezetben több van az államok egymás iránti bizalmatlanságából és féltékenységéből, mint az államok egymáshoz való jóindulatából és szeretetéből. De van az Atyák tanításának egy nagyon szép mondanása, amely így szól: „Az ember cselekedjék akkor is, ha a tselekvés nem történik az Ur nevében.” Mert később aztán minden úgy is az ő nevében fog történni.”

Régi bölcsesség, amely átlikálva a ma kor követeléseire, pontosan talál. E pillanatban még nem a testvériesség nevében akarnak leszerelni, most még más, egészen önző okokból fázna a háborútól. De le akarnak szerelni és ebben az akarásban már bene van a testvériesség csirája.

Három különböző világnézet egyetlen platformra jutott. Ez kétségtelenül éretny, ha egyelőre még a részletek körül bajok is jelentkeznek.

Ha Itália őszintén le akar szerelni, ez nagyon kedvező perspektíva. Mert eddig éppen a fasiszta tendenciák voltak azok, amelyekről várható volt a béke felborulása. Újabbban a leszerelés körül bizonyos élénkesség jelentkezett és ebben kétségtelesen nagy része van az új német kurtusnak.

Mindegy. Ha nem is az „Ur nevében” akarják a jót majd eljön annak az ideje is, amikr akaratokon kívül az „Ur nevében” fog a jó megtörténni.

Pillantás a jövőbe

Ezt a címet viseli az a könyv, amely ma jelent meg Amerikában Roosevelt elnök tollából.

Mint a rövid tudósítás jelenti: Amerika új elnöke könyvében a legélesebb támadásban részesíti a nagytőkét és a nagytőkéseket.

Az Unio, a földkerekség harmadik legnagyobb országának tényleges elnöke, a kinek hatalma nagyobb, mint akármelyik szuverén uralkodóé — a nagytőke ellen foglal állást. Sőt, mint legutóbbi cselekedetei is bizonyítják: gyakorlatban is a Wall Street kemény ellenfelének esáppott fel.

Aki ismeri az amerikai viszonyokat, a modern kapitalizmus eme klasszikus földjének mentalitását, beidegzettségét, irányait, korlátoltságait és főleg az amerikai milliomosok és milliárdosok eddigi tabu-voltát, — az szinte forradalmi jelentőségűnek fogja találni Roosevelt állásfoglalását hazája kapitalistái ellen.

Mert eltekintve attól, hogy Roosevelt szava után ma az Unio polgárainak többsége igazodik: a modern Amerika történetében még nem akadt elnök, de talán jelentős politikus sem, aki a Wall Street urai ellen nyílt hadüzenetet mert volna megkockáztatni.

Hiszen maga Roosevelt is polgár, talán éppen kispolgár, mely osztálynak amerikai típusai eleddig szemrebbetés

kar és a... mindössze

hirt, hogy... gyminiszter

hivatalos

his Poncet... nap felke... ügyminisz... ben tiltako... militarizált... és megsér...

er kifej... ott, hogy... artamára... rohamos... tta meg... ztosítása

onai alaku... dik ember... revolvere... állásponon... zerdődést a... etti jellegű... tették meg... t Loebbe?... vjet lapjai... ebbe, a bi... felgyújtója... apott nem... zó titokza... rábírták a

illuzióink... ormánnyal... k megjele... zták meg... hangon... gyakorolni... re megje... kelten bár... lni a kor... hét” című... írja:... ató hatal... nit a nem... ttek volna... szervezete... ma alá ke... k a hely-

oznak az... meg egye... stük és... szisen a... alitással... fájdá... forgá-

em lehet... baloldali... a cikk —... zetőikkel... reolni ak... sták forra... zt látjuk... zt be. Aki... gy kivéte-

znetnek... ugyan... másik

annyi ál... mindenki... lasági és... zmetnek... zja majd... zocialista... onyvitani... rész nem

más ellen... ek, más... dők min-

itettek... k egy... , hogy

kat mögé... el azokat... sésen ezek... irányítók... re azzal... tartozóit... em felel-

kiadó Rt... a Baron... fon: 9-77.

Az a megállapítás, hogy a zsidók Németországban idegenek, történetileg semmiképpen sem állja meg helyét. Szinte kétségtelenül bebizonyított tény, hogy római légionáriusok a rendes időszámítás utáni hetvenedik évben zsidó asszonyokat és gyermekeket egészen a mai Köln vidékére hurcoltak és Németország első zsidó telepének itt vetették meg az alapjait. Kimutathatóan ezer évnél idősebb zsidó hitközségek vannak Németországban és a németországi zsidóság legalább is van olyan régi, mint a sokmillió német, aki sokkal később jött mai hazájába.

Nem lehet letagadni a zsidók hazaszeretét és áldozatkészségét. A világháborúban ezer számról önként jelentkeztek a frontra és a világháborúban elesett német zsidók száma az azoké, akik az ellenség előtti bátor magatartásukkal kitűntek — statisztikai kimutatók szerint — aránylag nagyobb, mint a német többségé.

Bármilyen oldalról is forgatjuk a dolgot, nincsen komoly ok arra az elutasításra, amivel a mai krízis sérti és károsítja a zsidókat. Bizonyára igaz, hogy a zsidóknak a német irodalomban, művészetben és tudományban relatíve nagy a részese és bizonyára igaz az is, hogy ez a zsidó részese erős bélyeget nyom a német szellemiségre. Viszont az is igaz, hogy a németországi zsidók jobban kihangsúlyozzák németiségüket, mint ahogy az kijár zsidó etnikai kisebbségnek és mint ahogy azt a többség szeretné. Amde — hogy egy zsidó szófordulattal éljünk — nem lehet hiba, ha a menyasszony tulszép. Ebből látni, hogy az erények gyakran ártnak a zsidóknak.

Mindabból, amit röviden összefoglaltam, kiderül, hogy a német antiszemitizmus külső momentumok alapján semmi vel sem indokoltabb nagyobb mértékben, mint más országokban. Ha mégis tapasztaljuk ezt a tünetet, akkor meg kell állapítanunk, hogy okai abban az idegenkedésben gyökereznek és abban a partikuláriszmusban, amely nem annyira a világon otthonos, mint Németországban. Németország hosszú ideig fel volt tagolva törzsekre és államokra, amelyek harcban állottak egymással. A törzsek egy más elleni ellenszenvé közmert és az az évezredek szokás, hogy egymást gyűlöljék és egymás ellen harcoljanak, nem állhatott meg a zsidó-német törzsszel szemben, annál kevésbé, minthogy a vallási különbségek még erősebb tápot adnak az ellenszenv kimélyülésének olyan országban, ahol a vallásharcok év századokig dúltak.

Am egy dolognak a megmagyarázása még nem jelenti annak igazolását. A német nemzet szellemi virágzásától lehetett volna várni, hogy örökölt balítetek elintézésével előljárjon. Azonban a német lélekben mélyen belévan gyökerezve ez a visszásság és az a szenvedély, amellyel a hitlerizmus felbukása óta a zsidók ellen küzdenek, bizonyítja, hogy belátható időn belül a zsidók és németek közötti szakadékot nehezen lehet áthidalni.

Az Uj Kelet könyvjegyzéke

Körmendi: Ind. 715	32 L
Szenderkényi Anna: Felszabadultak	32 L
Emil Ludwig: Mussolini	57 L
II. Miklós cár bizalmas levele: Szerelmem és tragédiám	56 L
Heljai: Életke	67 L
Károly Sándor: Az 500.ik emelet	40 L
B Russel: Kina	90 L
Kassák Lajos: Angyalföld	65 L
Jarnó József: Börtön	40 L
Komor András: Fischmann S. utóda	48 L
Wells: A láthatatlan ember	32 L
Julien Green: Adrienne	44 L
Móricz Zsigmond: Forró mezők	44 L
Sinclair Lewis: Wreen urunk	44 L
Sherwood Anderson: Tar	44 L
Paul Bourget: A lelkiismeret	44 L
Katajev: A sikkasztók	44 L
Krudy Gyula: Boldogult urfikoromban	44 L
Szinyai Zoltán: Aranykarika	44 L
Bojer: A nagy éhség	44 L
Bibó Lajos: Kétkelés szerelem	44 L
Heljai Jenő: Álmodhaza	44 L
Smeljov: A pincér	44 L
Edmond Fleg: Mosesdiszkótés	140 ..

Select Mozgó Dolores del Rio

legujabb világhírű filmje:

LUANA „Paradicsommadár“

Elbájoló szerelmi történet, alkotta King Vidor, ez a film a természet szépségének csodás himnusza. Hawai zene. Szerzte: Max Steiner.

Miért támadt bonyodalom a Ritz 1919-ből?

Sértheti-e egy olasz tiszt budapesti szerelmének története a fasizmus szellemét? Az olasz követség felkérésére „semlegesítették“ a darabban szereplő tiszteket

Budapest, március 16. A Vigszínház színpadán már néhány hét óta próbálják Hunyady Sándor legujabb színművét, amelynek a szerző a Ritz, 1919 címe tadtta. Az új Hunyady darab ugyan is a kommünt közvetlenül követő időknek igyekszik fotográfiáját adni, azoknak az izgatott és heves hónapoknak, amikor antantmissziók tömege székelt Budapesten s az olasz, angol, francia és amerikai tisztí uniformisok jellemző színteljei voltak a Váci uccai korzónak, az elegáns belvárosi étermeknek és cukrázdáknak — mindazoknak a helyeknek, ahol általában még ma is „illik“ megfordulni társasági embernek. Ehhez a millióhoz természetesen szervesen hozzátartozik a Ritz-hotel, amelynek hallja annak idején állandóan antantisztektől volt zsufolt és a pesti bárók és mulatók helyiségei, ahol a frakk palasztrn mellett akkortájt igen sok idegen egyenruha világított.

Mit irt meg Hunyady Sándor új darabjában

Ez tehát a kerete a Vigszínház bemutatására váró új darabjának, amelynek középpontja a fiatal olasz tiszt és a fiatal pesti bártáncosnő romantikus szerelme. Az olasz katonai misszió egyik tagja (a színpadon Jávor Pál játssza) egy forró nyári éjszakán ellátogat a vörösbárony páholyos pesti bárba és ott megismerkedik a kis táncosnővel. A Vigszínház ebben a szerepben egy érdekes új színésznőt revelál: Ágay Irént. A futó ismeretségből halálisan nagy szerelem fejlődik. A jó családból származó fiatal táncosnő, akit még nem kábított el a pesti éjszaka levegője, fehéren és frissen hull szerelmese karjaiba.

Közben a tiszt — talán a leány miatt is — adósságokba keveredik és jön a fivére Olaszországból, hogy rendezze az ügyeket, — de magával vigye a fiút. Mikor azonban rájönnek arra, hogy a szerelmnek következményei mutatkoznak, az olasz tiszt elhatározza, hogy magával viszi a leányt is Olaszországba, ahol kilép a hadseregből és a kis táncosnő mellett marad, hogy a születendő gyerekek apja legyen.

Ez a történet. A végén költői igazsággal és mindent megbékítő happy enddel záruló darabra nagy ambícióval készülték a Vigszínházban, amikor a külügyminisztérium kérte, hogy az olasz követség sajtófőnöke egy magyar külügyminiszteri tanácsos társaságában résztvehessen a darab egyik próbáján. Hamarosan kiderült, hogy miért...

A darab meséje ugyanis kiszivárgott és tudomást szereztek arról az olasz követségen is. Az olasz követségen az a vélemény alakult ki, hogy a darab meséje szemben áll a fasizmus szellemével. Az olaszok szerint ugyanis a mai fasizmus Olaszországban elképzelhetetlen, hogy egy tiszt házasságonkívüli viszonyt folytasson egy táncosnővel és a nőt teherbe ejtse és végül szerelme miatt kilépjen a hadsereg kötelékéből.

Ezután történt, hogy Antonio Widmar, az olasz követség sajtófőnöke, báró Villányi követségi tanácsos társaságában végignézte a darab egyik próbáját.

A próba után Widmar, bár a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a darab írói kvalitásairól és költői értékéről, nem változtatott azon a véleményén, hogy a főszereplő olasz tiszt ilyen szerepeltetése sérti a fasizmus-szellemet.

Ezek után a magyar külügyminisztérium képviselője nem tehetett egyebet, minthogy azt a tanácsot adta a színház vezetőségének, hogy igyekezzenek honosítani az olasz nemzet érzékenységét. Nagy tanácskozások indultak meg ezek után a Vigszínház igazgatósági irodájában, ahol belátták, hogy a két oldalról érkező intervenciókat deferálni kell, de ahol viszont azt is jól tudják, hogy az egységese cselekményen éppen a darab

Egy fél év alatt 10 ezer lélekkel növekedett Tel-Aviv zsidó lakossága

Jeruzsálem, március 16. Érdekes statisztikát közölnek a palesztinai lapok. Eszerint Tel-Aviv zsidó lakosságának száma egyedül az utolsó 6 hónap folyamán 46 ezerrel 56 ezer lélekre emelkedett. A város zsidósága tehát egy fél esztendő alatt 10 ezer emberrel szaporodott, ami több

Ujdonság! Ujdonság!

JOSEPH ROTH

HIOB

c. regénye. Ara 84 lej

Ha néha óta még egyetlen író sem dolgozott fel zsidó tárgyat olyan ragyogó és emelkedett nyelven, olyan feledhetetlenül megkapó szép képekben, az élmény akkora tüzével és mélységével, mint Joseph Roth „HioB“ c. regényében. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett (bélyegben is) vagy utánvétellel.

Érdekében változtatni nem lehet és nem szabad. Végül is azt a megoldást választották, hogy a darabban szereplő összes idegen tisztet, akinek eddig nemzetisége külön fel volt tüntetve — semlegesítették, az egyenruhákat összekeverik s az olasz tisztből éppen úgy, mint a többiekből, angolokból, franciákból, antant tiszteket lesznek. Így tehát a főhős története egyik állam nemzeti érzékenységét sem sértheti.

A Vigszínház ötletes prozódóját mindkét helyen el is fogadták és megkötötték a Ritz 1919 ügyében a — Treuga Deit. Most már tehát nincs semmi akadály a premiernek, annál kevésbé, mert úgy a kosztümöket, mint a szereplők neveit megfelelően átalakították, a szöveg azonban változatlan maradt.

Letartóztatták a kolozsvári nappali betörések főtettesét

Négy betörést már beismert

Cluj-Kolozsvár, március 16. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári rendőrség bünyügyi osztályán megkezdtek a kihallgatásokat a nappali üzletrablók bűnygyében. Ismeretes, hogy sokáig homály fedte azoknak a betörőknek a kilétét, akik Kolozsváron fényes nappal különböző üzletekbe betörték és kirabolták a Jókai ucca postát is. A redőrségen Pardi és Nagy detektívek heteken keresztül nyomoztak a tettesek után és helyes nyomra bukkantak, amikor a Láposi-féle Timár uccai vendéglőben megállapították, hogy Weith István többszörsen büntetett egyén ott-tartózkodott és

jelentékeny mennyiségű és értékű holmit helyezett el nála. Weith Istvánnak azonban sikerült elszöknie Kolozsvárról és Arad felé vette útját.

A kolozsvári redőrség értesítése alapján az aradi redőrségnek sikerült letartóztatnia Weithot, akit azonnal Kolozsvárra hoztak. Weith eddig négy betörést ismert be, de valószínűleg ennél sokkal több bűncselekmény terheli lekiismeretét. Az ügyvel kapcsolatban kihallgatták Láposi Sándor vendéglőst is, aki kijelentette, nem tudott róla, hogy Weith lopott holmit helyezett el nála. A nyomozás folyik.

Másodszor öntötte el az árvíz Barlad városát

Százötven ucca került víz alá. Elpusztultak az elmúlt évi áradások után ujjacépít hazak is

Bucuresti-Bukarest, március 16. (Az Uj Kelet tud.) Barlad városát, amely az elmúlt évben is sokat szenvedett az áradás tól, ismét víz lepte el. Leatris vármegyei prefektus táviratilag jelentette a belügyminisztériumnak, hogy a Barlad nevű folyó vize három városrészt elöntött. Százötven ucca került víz alá, több mint hatszáz ház részint teljesen megsemmisült, részint súlyosan megrongálódott. Nagyobbrészt olyan házak, amelyet az elmúlt évi árvízkatasztrofa után rekonstruáltak, vagy teljesen újjáépítettek s amelyek most ismét az áradás áldozatai lettek.

A jelentés alapján Furmuzache belügyi államtitkár Barladba utazott és a kormány képviselőtében 50 ezer lejt osztott ki az árvízkarosultak között. Ugyanakkor intézkedett a mentési munkálatok megszervezése tekintetében, majd a vármegyeházán értekezletre hívta össze a helyi hatóságok képviselőit. Felmerült

az a terv, hogy a Barlad folyó folyásának irányát megváltoztatják és a városból három kilométernyi távolságra engednek utat neki. Az ehhez szükséges munkálatok tíz millió lejt igényelnének. Furmuzache belügyi államtitkár megígérte, hogy a belügyminisztérium igyekezeni fog a szükséges összeget Barlad város rendelkezésére bocsátani.

Theodore Dreiser: Amerikai tragédia. A szerelem és pénzövérv amerikai ifjuság tragédiája. A legnagyobb mélységeket tárja fel, amelyek a háboru utáni fiatal nemzedék előtt nyílnak meg: a szörnyű lelki harcot, amelyet a tetet-lelket megáldozó szegénység és a gondatlanságot jelentő gazdagság nap-nap után való összehasonlítása jelent. A három kötet ára finom papírosan nyomva füzve 234 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.

Fel a ga jel

Bucuresti Kelet nagy vetést, amel közepette a régi vissza felés száma gal jelzik a krízis az ut ország gazd lyi költségv nek nevezte egy a tak mentek el t ról 25-re csö kellett köz Eredmény: fizetni és u hagyott, né költségvetés A tavalyi formán 19 é ségvetés 23 év 23 le csökkentek

Az idej kö azokat a pro zetet előidé rülményekre de a világ e hetetlenné b intézzék orsz A nemzetk lepetésszerit áásokat. A l állított költé saknak bizor ról és a bö zett infláció ták országai

Romániába oly nagy a kedtek. Nem evoluciója h annál nagyo fenéje és Ro zis pusztító A Creditar krachok, az valósággal f dasági életer rombolásai tultermelés. resszio, az esésével egy azután megt a bankokra

A mezőga termékeiket, ni, mert nem fizetések let tudott inka Moratóriumo dök követke A hitelélet A bizalmat kerítette hat ket. Megkezo bankokból. A a piacot s a getett.

Az államo Védekezési i tositaniok. E tóriumhoz fo kereskedelem sát tartották korlátozásokr elejét vegyé — esetleges sitva a deviz lis kiegyens

Am ezek a a bizalmatlan gykezett bi piacokon, ig exportálni, h irathassák. is közbelépn men kívül az lyozza, korlá ték tehát a Az új vár vámjövedelm bankkeresked

Felborult költségvetések és a gazdasági élet világháboruja jelzi az utat az 1933-34-es költségvetésig

A ma kezdődő költségvetési vita elé

Bucuresti, Bukarest, március 16. Az Uj Kelet nagyjében ismertette az új költségvetést, amely a mai gazdasági viszonyok közepe felé a legkétségtelenebb tükröződést mutatja a valóság helyzetét. A költségvetés számszlopai matematikai pontossággal jelzik azt a romboló utat, amelyet a krízis az utóbbi 3 év folyamán megtett az ország gazdasági struktúrájában. A tavalyi költségvetést a nyomor költségvetésének nevezték el, ami egyet jelentett azzal, hogy a takarékoskodik legvégső határáig mentek el benne. Argetoianu 29 milliárdról 25-re csökkentette le. Kiméretlen kézzel kellett közbelesznie, hogy ezt elérhesse. Eredmény: A tisztviselőket így sem tudta fizetni és utódjára 6 milliárdos deficitet hagyott, nem is számítva a rendkívüli költségvetésből származó deficitet.

A tavalyi költségvetésből befolyt ilyenformán 19 és félmilliárd lej. Az idei költségvetés 23 s félmilliárdot tesz ki. Három év sem telt el tehát és egyharmadával csökkentek az államjüvedelmek.

Előre nem látott depresszió

Az idei költségvetés hosszasan fejtegeti azokat a problémákat, amelyek a mai helyzetet előidézték, rávilágítva azokra a körülményekre, amelyek nemcsak a románia, de a világ összes nemzetgazdaságainak lefutóvá tették, hogy kellő előrelátással intézzék országaik pénzügyeit.

A nemzetközi gazdasági depresszió megkezdésére dulta fel az összes számlákat. A legpesszimistikusabban összeállított költségvetések is túl optimistiku- nek bizonyultak. A pénz eltűnt a piac- ról és a böles nemzetgazdaságok ugyne- vezt inflációs költségvetésekkel boldogitot- ták országaikat.

Románia a vilákrízis sodrában

Romániában 1929 végéig még nem volt oly nagy a baj, az árak állandóan emel- kedtek. Nem lehetett tudni, hogy a dolgok evolúciója hova vezet. Am 1931 vége felé annál nagyobb erővel tört ki a krízis rák- fenéje és Románia belekerült a vilákrízis pusztító sodrának kellős közepébe.

A Creditanstalt bukása, a németországi krachok, az angol pénzügyi katasztrófa valószínűleg felkavarták a nemzetközi gar- dasági életet. Elérkezett a háborús idők rombolásai leszámításának az ideje. A tultermelés, a munkanélküliség, a dep- resszió, az árak ijesztő arányú vissza- esésével egyidejűleg megbénult az ipar, azután megbénult a kereskedelem, majd a bankokra került a sor.

Moratóriumok, csődök

A mezőgazdák nem tudták elhelyezni termékeiket, az adókat nem tudták fizet- ni, mert nem volt mivel, a jüvedelmek, a fizetések lemorzsolódtak, az állam nem tudott inkaaszálni, nem tudott fizetni. Moratóriumok, kényszeregyezségek, cső- dök következtek.

A hitelélet teljesen megbénult. A bizalmatlanság villám gyorsaságával kerítette hatalmába a gazdasági tényező- ket. Megkezdődött a betétek kivonása a bankokból. A teljes dezorientáció uralta a piacot s az anarchia veszélye fenye- getett.

Az államoknak közbe kellett lépniök. Védekezési intézkedéseket kellett fogna- tottatniok. Egyes államok átmeneti mora- tóriumhoz folyamodtak, mások a deviza- kereskedelem ellenőrzését és korlátozó- sít tartották szükségesnek. Ezeknek a korlátozásoknak az volt a céljuk, hogy elejét vegyék bizonyos spekulációknak — esetleges tőkemenekülésnek —, bizto- sítva a devizabehozatal és kivitel normá- lis kiegyensúlyozását.

Devizakorlátozás, kontingen- tálás

Am ezek az intézkedések csak növelték a bizalmatlanságot. A legtöbb ország igyekezett biztosítani hitelét a külföldi piacokon, igyekeztek tehát minél többet exportálni, hogy az ellenértéket javukra irathassák. Emiatt kellett Romániának is közbelesznie, hogy a devizakereskedel- men kívül az árukereskedelmet is szabá- lyozza, korlátozza és ellenőrizze. Bevezet- ték tehát a kontingentálási rendeletet.

Az új vámtarifa nem biztosította a vámjüvedelmek kiegyensúlyozását. A bankkereskedelem megbénulása maga

után vonta a termelés megbénulását is. Az összes adónemek jelentős deficitet mutattak. Hiába vezette be a pénzügy- miniszter a legdrágább szabályokat és rendeleteket, az állam jüvedelmi forrásai kiapadtak s a magánkereskedelem csődjé- egy látszott maga után vonja az állam csődjét is.

A felborult költségvetés

A költségvetési egyensúly már-már felborult. Az állami inkasszó a felére csökkent, míg a költségek és kiadások lecsökkentése a legnagyobb akadályokba ütközött.

A hadügyminisztérium költségvetését egy banival nem lehetett csökkenteni, a közigazgatás folytonosságát és tökéletes- ségét éppen a zavaros viszonyokra való tekintettel biztosítani kellett.

Az államdeficit csak nőtt, nőtt s min- denki inflációról kezdett beszélni. S az infláció veszedelme küszöbön állott s ki- küszöbölése óriási áldozatokat követelt. Nálunk az általános bizalmatlanságot csak tetézi a konverziós törvény miatt bekövetkezett belföldi hitelélet megbénu- lása s az a bizonytalanság, amely ebből a kérdésből áradt.

A mezőgazdasági államok, amelyeket

teljes virágzásukban ért a gazdasági kri- zis, fejlődésükhöz külföldi tőkét vettek igénybe. Ezt a külföldi tőkét a krach beálltával kezdték kivonni. A pénz meg- drágult, a gabona elértéktelenedett s vele együtt a mezőgazdasági államok vissza- fejlődése is megkezdődött.

A lej óriási áldozatokkal biztosított stabilitását már csak fikciónak tekintet- ték.

Egyrészt biztosítani kellett a külföldi piacokat, másrészt korlátozni kellett az importot. Az export azonban éppen azért, mert a többi államok is ugyanazt tették, amit Románia: — korlátozat emeltek, vagy protekcionista kereskedelmi políti- kát üztek — a minimumra csökkent. Le- csökkent természetesen az import is és duplán lecsökkentek az állam jüvedelmei.

Ez nagyjában az 1933-34-es költségve- tésben az előző évek deficitjének a rövid magyarázata.

„Miben bizik a pénzügy- miniszter?”

A pénzügyminiszter optimistikusan te- kint a jövőbe és a mezőgazdasági álla- moknak gazdasági, pénzügyi és kereske- delmi problémák megoldásának terén, ve- lamint a szabadkereskedelem visszaállítá- sa érdekében folytatott kollaborációtól várja a kiutat. A pénzügyminiszter ezzel kapcsolatban reményt fűz ahhoz, hogy a költségvetés kiegyensúlyozása, a bank- hitel progresszív visszaállítása a mult- beli tévedések elkerülésével, a külföldi adósságok rendezése és likvidálása a ga- bonaneműek revalorizálása, a nemzetközi érdekeket szemelőtt tartó preferenciális alapra fektetett kereskedelmi egyezmé- nyek rendszerével sikerre vezet... Mind ennek be kell következnie, hogy a kiutat megtalálhassuk. S mindehhez szükség van a nemzetek kollaborációjára. S ebben a kollaborációban bizva, a pénzügyminis- ter optimista. Hátszegi Ernő

A kolozsvári rendőrség utólag megállapította a letartóztatott kommunista futárnő személyazonosságát

Egyelőre nem adják ki a nevét

Cluj-Kolozsvár, március 16. (Az Uj Kelet tud.) Mint megírtuk, a ko- lozsvári rendőrség Bukarestbe szállitot- ta a Kolozsváron leartóztatott kommu- nista futárnőt. A sziguranca állandó nyomozást folytatott a urinő személy azonosságának megállapítására és utó- lag, mikor már a tizenkilenc éves nőt elvitték Bkarestbe, sikerült is megál- lapítani, hogy kicsoda. A nyomozás érdekében a rendőrség a nevet még nem adja ki.

Érdekes, hogy a Bukarestbe érkezett futárnőről a bukaresti rendőrség sem mit nem tud és most Kolozsvárról küld- denek vele kapcsolatban információkat a bukaresti rendőrségnek.

A kolozsvári rendőrség véleménye szerint a letartóztatott futár Nagyvá- radon ne mfejtett ki működését és a nagyváradi rendőrségnek erre vonat- kozó adatait tévessekek tartja. Nagy- váradon valószínűleg mással tévesztik össze a futárnőt.

„A cuzisták rosszabbak, mint a kommunisták”

Niemirover főrabbi és egy cuzista szenátor szópárbaja

Bucuresti-Bukarest, március 16. (Az Uj Kelet tud.) A szenátus tegnap délutáni ülésén a Marzescu-törvény megszigorítá- sáról szóló javaslat tárgyalása ismét al- kalmat adott a cuzistáknak arra, hogy antiszemita diühüknek utat engedjenek. Az egyetlen cuzista szenátor Iuliu Mu- muianu kijelentette beszédében, hogy el- kell választani a baloldali és a jobboldali rendzavarókat. A rendtörvényt nem szabad alkalmazni a nacionalista hitet valló cuzistákkal szemben. Ha a kormány nyíltan megmondaná, hogy ez a törvény a kommunisták ellen készült, a cuzisták megszavaznák, minden szó nélkül.

Iorga: Miniszter ur jelentse ki, hogy ellene van a kommunizmusnak. Csak eny nyit kérnek öntől.

Georgescu többségi: De hátha a tör- vény azok ellen is szól, akik lerombolták Jasiban az Aranovici házat.

Mumianu: En nem tudok erre a rom- bolásra kényelmesen egy helyeslő igen- nel, akár egy helytelenítő nemmel vála- szolni. A kommunista doktrina „két jid- dan: Marx és Engels műve”. Kommunis- ta perekben csak zsidók vannak beleke- verve.

Niemirover főrabbi: Csak a zsidók kom- munisták? Keresztény kommunista nincs Mumianu: Nincs.

Niemirover: A cuzisták rosszabbak, mint a kommunisták.

Mumianu folytatja antiszemita kiro- hanásait, mire az elnöklő Georoceanu rendre utasítja.

A szilágysági „Mera” autobusz-vállalat

1933 január 5 től

mindennap kétszer indít járatot az eddigi egy járat helyett

Cluj—Huedin—Ciucea—Simleul Silvaniei—Zălau között,

I. járat indul Clujról 8.30 órákor, érkezik Szilágysomlyóra 12.30 és Zilahra 18.30 órákor. Tasnádra 15.15, Nagykárolyba 16.15 órákor.
II. járat indul Clujról 15.45 órákor, érkezik Szilágysomlyóra 19.35 és Zilahra 20 órákor.
Kényelmes utazás. Pontos közlekedés. Fűtött új kocsikkal. Indulás Clujról a főposta melletti autobusz állomástól.

Fritz Kortner a Magyar Színházban!

A Szinkronmozgó új filmje:

Egy test, két lélek

Fritz Kortner,

Nagy Kató és Heinrich George.

Pénteken 3, 5, 7 és 9 kor:

„Hitler munkában”

— Mit ír a Cuvantul a németországi zsidóüldözésekről —

A Cuvantul mai számában Dem. Theo- dorescu, az ismert román publicista né- hány figyelemreméltó sorban kommentá- lja a németországi zsidóüldözéseket. A cikk, amely egyedülálló a román sajtó- ban, a következőképpen hangzik:

„Vajjon Hitler most, hogy végül kan- cellár lett csakugyan hozzá akar látni ellenzéki programjának végrehajtásá- hoz? Azaz nemcsak a zsidók kiűzését kezdi meg, hanem hozzájárul a jelenlegi európai rend elleni lázadáshoz is? A berlini, londoni és párizsi táviratok ri- asztó híreit olvasva el kell hinnünk, hogy a vezér azzal a könnyedséggel lát- tott munkához, amellyel egy rettenetes beszédet mondana el a „Braunes Haus”- ban...”

Israel népének tehát ismét el kell szenvednie egyikét azon fájdalomi gyc- korlatoknak, amelyeket a sors a zsidó nép, mint az „emberiség történelmé- nek állandó tanúja” számára rezelvdlt. És Németország, utánozva azt a szoci- ális műveletet, amelyet VIV. Lajos Franciaországban a nantesi ediktum visszavonása jelentett, misztikus vallási háborúságok között kiűrti kereskede- mét és iparát. Az események általáno- sító és összehasonlító megítélésében nem lehet nem látni a hasonlóságot a kö- zött, hogy a mesterember hugenottakat kiűzték a tulságosan katolikus Francia- ország területéről és aközött, hogy ma kikergetik a zsidókat a tulságosan faj- védő Németországból. A tények objek- tiv kutatója számára nem lesz megle- petés, ha gazdasági és politikai köve- kezményeiben a német bírodalom mosta ni nemzeti purifikálása ugyanazt fog- ja jelenteni, mint amit 1685-ben a Na- király felmagasztosult vallási gesztusa jelentett. Mert ime néhány nagy ber- lini bazár bezárása következtében közel százezer ember maradt Berlin utcáin munka nélkül. Mert nem a szegény zsi- dók mennek el először. A szegény zsi- dóknak, mint ahogyan azt a középkor- ri katolikus konokság története tanú- ja, éppn eléggé ki van próbálva már az ellenálló képességük. A gazdag zsidók ijednek meg és távoznak el előbb. El- mennek és magukkal viszik nemcsak a munka s a kereskedelem kialakításának századokon át kifinomodott képességét, amely képeséget még a legvérmesebb antiszemita sem tagadja, — hanem azt a „néptelen és csavargó” tőkét is, amely számáran inas utlevél és vámhivatal. Ki fog tenni, hogy egy nemzet produk- tív tevékenységében a közélet semita szerveinek kiűrtása nem fog éppen ugy vérszegénységet és szociális bajokat elő- idézni, mint ahogy ez három-négy évszáz- daddal a történelemben mindig előljáró Franciaországban történt.

Szertefoszlott a földnélküli arabok legendája Palesztinában

A Jewish Agency válasza a French-jelentésre. Autonóm zsidó közigazgatási egységeit követeli a Jisuv a városok közigazgatásának keretében

Jeruzsálem, március 16. A Jewish Agency a kormány felkérésére részletes nyilatkozatot nyújtott át, amelyben alapos analízis és bírálat tárgyává teszi Lewis French volt palesztinai országfejlesztő igazgató jelentését a palesztinai mezőgazdaság alapjairól és feltételeiről. Ennek idején részletesen foglalkozott az Uj Kelet az országfejlesztési terv és a French-jelentés kérdésével. Az angol parlament ugyanis megszavazott 2 és fél millió frankot a palesztinai mezőgazdaság fejlesztési céljaira és a terv elkészítésére, vel és annak irányításával Lewis Frenchet bízta meg a kormány. French mint országfejlesztési igazgató ment ki Palesztinába és az ott lefolytatott öt hónapig tartó vizsgálata eredményeit kimérítő jelentésbe foglalta. Ennek idején különböző verziók keringtek a French-jelentés tartalma körül. Hogy mit javasolt s mit állapított meg a French jelentés, erről mind a mai napig nem lett felvilágosítva a közvélemény. Az eredeti terv szerint French jelentését a palesztinai kormánynak kellett felülvizsgálnia, ezután tették volna meg hozzászólásait és véleményezését a Jewish Agency és az arab exekutívé és mindezek alapján állapította volna meg a londoni grammatikai hivatal az országfejlesztés programját. Hogy a palesztinai kormány milyen véleményezéssel látta el French jelentését, erre csak abból következtethetünk, hogy French időközben lemondott tisztviselői és elhagyta Palesztinát. A lapok szerint a főkérményező a maga részéről elvetette French javaslatát.

A kormány azonban az előzmények ellenére is, úgy látja szükségesnek tartotta, hogy kikérje a Jewish Agency véleményét a French-jelentéssel kapcsolatban, amelyet annak idején átnyújtottak a Jewish Agency exekutívájának. A nyilatkozat, amelyet a Jewish Agency most átnyújtott a kormánynak, egy harminc oldalas bevezetést és egy hatvanhat oldalas memorandumot foglalt magába. A memorandum közli a hivatalos vizsgálat adatait és eredményeit. Az araboknak a zsidó földvásárlás által történt birtokfosztását illetően ez ezekre a hivatalos eredményekre támaszkodva, a memorandum megállapítja, hogy a „földnélküli arabok” legendája egyszersmindenkorra szertefoszlott. A memorandum tényekkel és számszerű adatokkal bizonyítja, hogy a zsidó kolonizáció általában nagy hasznokat hozott a felachoknak és különösen áll ez a tengerparti területekre, ahol a felachok a zsidó mezőgazdaság mellett nagy fejlődésnek indultak. Eppen ezért különös, hogy French éppen erre a területre javasolja a zsidó földvásárlás korlátozását. A Jewish Agency összehasonlítja az arab falvak gazdasági helyzetét a zsidó földvásárlás kezdetében az arab falvaknak mai gazdasági helyzetével és megállapítja, hogy az arab mezőgazdaság nagy fejlődése szoros összefüggésben áll a zsidó kolonizáció fejlődésével.

A memorandum végül a következőt szögezi le: Lewis French javaslatai a zsidó földvásárlásnak törvényhozás útján való korlátozására vonatkozólag a semmivel egyenlők, mivel az alap, amelyre ezek a javaslatok támaszkodnak, nevezetesen a „földnélküli arabok” tétele megsemmisült. A memorandum a Jewish Agency által kiküldött szakértő bizottság készítette el, amelynek tagjai: dr. Arthur Ruppin, Granowsky, Wilkansky, Smilansky és Victor Cohn, a PICA gazdasági vezetője voltak.

Jeruzsálem, március 16. A Jewish Agency a napokban száz oldalra terjedő hatalmas memorandumot nyújtott át a kormánynak, amelyben kifejti álláspontját az új városi közigazgatásra vonatkozólag tervbevetett szabállyal kapcsolatosan. Mint megírtuk, ez a szabályzat javaslat (Municipial Ordinance) szolgálja az alapot a palesztinai parlament (Legislative Council) megeremtésének előkészítésére. A Jewish Agency állás-

Raktárunkon lévő zsidótárgyú könyveket olcsón kiáruljuk:
Max Nordau: dr. Kohn — 25 L
Felix Weltch: A zsidókérdés a modern eszméáramlatok tükrében — 25 "
Solem Alejchem: Leégett nemesek — 10 "

pontja ebben a kérdésben ismeretes. Magához a Municipal Ordinance tervezetéhez szólva, a Jewish Agency autonóm zsidó közigazgatási egységek létesítését követeli a városi közigazgatás keretében, még pedig azokban a városokban, ahol vegyes nemzetiségű lakosság él, mint például Jeruzsálemben és Haifában. A memorandum továbbá választó jogot követel a nőknek, követeli a városi közigazgatás

Rendkívüli bíróság elé állítja a forradalmi kormány Venizeloszt, aki a politikai bosszu elől Romániába akart szökni

Constanea, március 16. Rendkívül érdekes adatokat mesélnek el a tegnapi este Konstancába érkezett román tengerészek, a legutóbbi görögországi véres napokról. A tengerészek, akiket ezek az események Görögországban érték, azt adták elő, hogy a diktatura proklamálásának napján Görögország több városában megdöbbentő mészárlás folyt. Pireuszban például a katonaság gépfegyverrel néhány perc alatt száz embert ölt meg. Hasonló helyzet uralkodott a többi városokban is és a halottak és sebesültek százaai hevertek vértócsában az utcákon. A nagy zűrzavar idején a Pireuszban horgonyzó Dacia nevű román hajó parancsnoka bizalmas értesítést kapott, hogy Venizelosz miniszterelnök és családja sürgősen Romániába kíván utazni és ezért kéri, hogy

atribúciónak és munkakörének kiszélesítését és végül a közigazgatási rendszernek modern szellemben való irányítását. Már 1928-ban javasolta a jeruzsálemi zsidó közösségi tanács, hogy a város zsidó részének zsidó közigazgatást létesítsenek. A javaslatot később újra megemlézték, miután azonban ekkor sem fogadták el. A jeruzsálemi városi tanács zsidó tagjai — akiket az arab többség állandóan le-szavazott és javaslataikat szisztematikusan ignorálták — kivonultak a tanácsból. Az 1931 évi népszámlálás adatai szerint Jeruzsálemben 51300 zsidó él egy 80.526 főnyi össz lakosság keretében. A zsidók alkotják tehát a lakosság nagytöbbségét, a városi közigazgatásban azonban kisebb résben vannak. Ennek a sérelemnek az orvoslását követelte a kormánytól a Jewish Agency.

a hajó állandóan indulásra készen álljon. A görög miniszterelnök és családja menekülése azonban közbefejt váratlanul politikai fordulat miatt elmaradt. Athénből jelentik: A lapok jelentései szerint a monarchista Calderisz-kormány nagy erővel igyekszik ellenfelei letörésére. A miniszterelnök a szenátusban a Venizelosz-párti többség megsemmisítése érdekében meg akarja semmisíteni a volt miniszterelnök által kinevezett szenátorok törvényhozó jogait, sőt valószínűnek tartják, hogy el fog járni ellenfele, Venizelosz személye ellen is sőt bíróság elé állítja. Ugy tudják, hogy a kormány utasítást fog adni a rendkívüli külön bíróságnak arra, hogy a volt miniszterelnököt ítélje száműzésre.

KÖZGAZDASÁG

Még márciusban megszavazzák az új lakbérleti törvényt

A kormány fel akarja szabadítani a védett lakásokat, de ugyanakkor nem segíti tovább az építkezéseket és megvonja az új házak adómentességét

Cluj-Kolozsvár, március 16. Az általános lakbérleti törvény április 23-án érvényét veszti. A törvény lejártával természetesen megszűnnek a tisztviselők és nyugdíjasok kedvezményei. Hir szerint a kormány a lakáskérdésben arra az elhatározásra jutott, hogy a lakásvédelmet megszünteti és a védett lakásokat felszabadítja. A kormány úgy gondolkozik, hogy lakáshiány már nem létezik, ennél fogva a kivételes állapotnak is meg kell szűnnie. A kormány álláspontja természetesen örövendetes volna, de csak egy esetben. Akkor, ha nem gondolkodna arról, hogy az új házak adómentességét megtagadja. Ezt már azzal az indoklással tenné, hogy az építkezések elértek már egy bizonyos fokot, ahol már nem kell többé állami támogatással buzdítani a tökése-

ket az építkezésre. Tartani kell tehát attól — és minden jel arra mutat, hogy be fog következni —, hogy a kormány ismét olyan törvényt fog megszavaztatni, amely az ország lakosságának csak kis töredékét szolgálja. Ez szemben sem a köztisztviselők, sem a közönség nagyrésze nincs mit várjon attól, hogy az építkezések megszappannak. A lakások felszabadítása fontos és sürgős probléma, de csak úgy lehet elképzelni, hogy ugyanakkor a kormány nyomosan támogassa az építkezéseket és más vállalkozási kedvet. Így a lakások felszabadítása nem lesz egyértelmű az általános lakásdrágitással. Hir szerint különben az új lakbérleti törvényt még márciusban megszavazza a kamara.

Németország minden agrárkedvezményes politikája mellett is rá van szorulva a külföldi tojásra

A német közgazdasági szaksojtó sluccs elragadtató Hitler vámemé.éseitől

Közölte az Uj Kelet, hogy Németország új kormánya a mezőgazdák érdekeinek megvédése miatt a tojás beviteli vámját is lényegesen emeli. Ez az intézkedés ugyszólván tönkreteszi a romániai lendületes tojáskereskedelmet. De maguk a német tojáskereskedők is kétségbeesetten küzdenek a lehetetlen állapot ellen. Alábbi cikket a berlini Eier Börse című szaklapból vesszük: Egy hét óta a német tojásbeviteli vámkot kétszer is felemelték. Minthogy Németország és Jugoszlávia között a kereskedelmi tárgyalások hosszúra nyul-

tak anélkül, hogy bármilyen eredményre is vezettek volna, március 6-án, hétfőn a 30 márkás autonóm tojásvám életbe lépett. Ugyanazon a napon még egyszer felemelték és pedig 100 kg.-ként 70 márkára a vámot, amely március 11-én már érvényben volt. A 70 márkás tojásvám a német gazdasági körök régi óhajának teljesülése. Ilyen magas vámmal és a mai árnál csak akkor lehet német tojásimportra számítani, ha a tojásárak a nagykereskedésben 3 és fél—4 pfeninggel, vagy ha a bel- és külföldi árak differenciái meg-

felelően emelkednék. Ilyen emelkedésre azonban nem lehet számítani most. Talán később, amikor a német tojásprodukcio ellanyhult.

A felemelt vámkot elsősorban Hollandia érzi, amely legutóbb 900 millió tojást szállított, továbbá Dánia, Belgium, Románia, Bulgária, Jugoszlávia, Észtország, Svédország, Finnország, Magyarország, Lengyelország, Olaszország, Litvánia és Oroszország.

A Jugoszláviával való kereskedelmi tárgyalások eredménytelensége következtében március 6-án Németország és Jugoszlávia között szerződés nélküli állapot van. A birodalmi kormány — hivatalos közlés szerint — a legmagasabb vámkot fogja alkalmazni a jugoszláv bevitelre, ami azt jelentené, hogy a jugoszláv tojás vámját száz márkára emelnék. Eddig azonban a kormánynak ilyen döntése nem ismeretes. Hogy a tojásvám 14-szeres felemelése milyen hatással lesz az árak alakulására, előre nem látható.

Az árak fokozása kétségteleül bekövetkezik.

Azonban nem bizonyos, hogy ilyen magas vámkot fognak kiróni, annyit kevésbé, minthogy Németország minden agrárkedvezményes politikája mellett is rá van utalva a külföldi tojásra. A háború óta a román tojásexportot ilyen súlyos csapás nem érte még. Egyetlen vizsgálati momentum, hogy a német konzulens nem fogja bírni ezt az újabb megterhelést. A vámemelésnek a hatásai egyelőre beláthatatlanok, annyi azonban bizonyos, hogy míg Németországban a tojás ára emelkedni fog, addig az exportállamokban a tojás ára le fog esni.

Tőzsde

Bánsági terménytőzsde. Buza: 70 kg-os 590, 73 kg-os 600, óbuza 640 lej. Tengeri: 145 lej. Zab 230 lej. Árpá 300 lej. **A budapesti gabonátőzsde határidő piacának zárójelentése:** buza márciusra 14.42—14.44, májusra 14.36—14.38, szeptemberre 12.90—12.98, rozs májusra 8.63—8.65, tengeri májusra 7.61—7.62, júliusra 8.06—8.07.

EGYESÜLETI ÉLET

Tagszerzési akciót indított meg a kolozsvári Zsidó Diáksegélyező. A napokban zsidó diákok fogják felkeresni a kolozsvári zsidó társadalom tagjait, mind azokat, kik szívükön viselik a zsidó egyetemi ifjúság sorsát és valamelyes felelősségérzettel viseltetnek a zsidó ifjúság eme értékes, de súlyos küzdelmekkel viaskodó rétegével szemben. A diákok nem fognak egyebet kérni a felnőtt zsidó generációtól, mint azt, hogy lépjenek be az Erdélyi Zsidó Diáksegélyezőbe. Ez a hét az E. Zs. D. helyi csoportjának szervezési hete, amelyből minden zsidó embernek ki kell vennie a maga részét. A zsidó diákmenza fenntartása súlyos nehézségekbe ütközik és csak a zsidóság intézményes támogatása biztosíthatja e nagyfontosságú szociális intézmény fennmaradását. Ez a biztosíték nem lehet más, mint az, hogy minden zsidó egy minimális hozzájárulással vegye ki részét a zsidó diákság tanulmányainak elősegítésében. Mindenkitől egyformán csak havi 20 lejűt kérünk. Ezt a minimális támogatást senki sem tagadhatja meg egyetemi ifjúságunktól, attól az ifjúságtól, amely a zsidó nép jövőjének egyik zálogát képezi és amely ma gondterhesen, küzdelmek és nélkülözések közepette folytatja tanulmányait, hogy hasznos tagja legyen a zsidó közösségnek.

Az Erdélyi Kárpát Egyesület „Gyopár” turista csoportja folyó hó március 19-én vasárnap gyalogos és kerékpáros túrákat rendez. A gyalogosok Gebefügi András vezetése mellett Kóród, Ördögárok és a Hétölesfa irányába mennek, míg a kerékpárosok Bakos Ferenc vezetésével Bánffyhyunadra vonulnak ki. Indulás mindkét csoportnál reggel nyolc órakor a Mátyásházi iroda előtt.

Keresztények a zsidó fronton. Irta: Dr. N. M. Gelber, fordította: Dr. Kupfer Miksa. A zsidó történelem legérdekesebb fejezetét tárja fel ez a pompás könyv. Tizenhárom rendkívül érdekes monográfia a történelem azon keresztény alakjairól, tudósokról, írókról, fejedelmekről és diplomatákról, akik páratlan odaadással küzdöttek a zsidó nép jogaiért és szebb jövőjéért. Palesztina felépítéséért, olyan időben, amikor ezt maga a zsidó nem akarta. A könyv ára fűzve 90 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Lengyel

Varsó, m Reiczában bujtott par a zsidó ker kezdtek és ték. A zava mire a kerü karhatalma tömeg a ka sem hagyta

Vita

Bucuresti. Uj Kelet tu sén Cuza tlen. A tiltá sovici is.

Madgearu

hogy amenn döntenek, u nyolckor ter jarulásával a kamara. Réthi Imre terpellálja az azt terjeszti verziós törv elejtik a tör uja vissza gazdasági a mány nyugt hogy a jogs marad. Egy másik pénzügymin rektől egyen

Dumitru

svéd gyufatr ságokkal fer latban. Madgearu A kormány kérte, hogy nek megfelel nes árát. Ez hajlandó tov összegeket, is az ország nak most a Ami már me a concessió hitését kérte megegyezés az ország m Cuza megli ramaros meg helyzetére vo Lázár Illé előhoz. Megl deklódik a iránt és meg kább közleess ágról szintén Cuza: Az i

Figyelme

— hogy nem bások és tak egyedüli, ah és földmivese Cuza: Igen juhnyáját elő és furulyázik.

Madgearu

nisztérium át javaslatot. U korgyarákról CFR-alkalmaz ra térnek, am gyarpárti tar vasutasok szo Olyan embe ja — akik h gáltak, nyugd mégis megfos éhezés martak — A magya telességüket bevonulása ut lamnak nagy

Pogrom-kísérlet Lengyelországban

Lengyelországi parasztok megtámadták a zsidó kereskedőket. Csak véres sortűz szelerte le a támadást

Varsó, március 15. A lengyelországi Reiczában antiszemita elemek által felbujtott paraszttömegek megrohmozták a zsidó kereskedők üzleteit, fosztogatni kezdtek és az ellentállókat véresre verték. A zavargás átterjedt Milovkára is, mire a kerületi főnök csendőri és katonai karhatalmat vonultatott ki ellenük. A tömeg a karhatalom megjelenése után sem hagyta abba a fosztogatást, rombo-

lást és a zsidók brutalizálását, mire a karhatalom parancsnoka előbb a levegőbe lövett, majd a zavargókra vezető nyelvtűt szelerte le. A karhatalom ezután szorosan szegyezte szétverte a tömeget. A sortűz nyomán négy zavargó holtan terült el és számos sebesültje van a gyógyzópárnak. A karhatalom mintegy ötven embert letartóztatott.

Csak furulyázni tud a máramarosi zsidó pásztor?

Vita Cuza és Lázár Illés között a máramarosi zsidókról. A magyar vasutasok ügye

Bucaresti-Bukarest, március 15. (Az Uj Kelet tud.) A kamara delutáni ülésén Cuza tiltakozik a napi két ülés ellen. A tiltakozáshoz csatlakozik Frana, sovici is.

Elég egy ülés is

Madgearu pénzügyminiszter kijelenti, hogy amennyiben az esti ülés mellett döntenek, úgy az interpellációkat este nyolckor terjesszék be. Az elnök hozzájárulásával ezenül csak egy ülést tart a kamara.

Réthy Imre a konverzió kérdésében interpellálja meg a kormányt. Uzsorások azt terjesztik a falvakban, hogy a konverziós törvényt úgy módosítják, hogy elejtik a törvényt és a régi helyzet fog újra visszaállni: végrehajjták a mező gazdasági adókat. Kéri, hogy a kormány nyugtassa meg a földmivéseket hogy a jogszerinti konverzió érvényben maradjon.

Egy másik interpellációjában kéri a pénzügyminisztert, hogy a vagyonközösségek től egyenlő adót követeljen.

Utépítési és gyufakoncesszió

Dumitru liberális felvilágosítást kér a svéd gyufatröszt és a svéd utépítő társaságokkal fennálló konvenciókkal kapcsolatban.

Madgearu reflektál a felszólalásra. A kormány a svéd utépítő társaságtól azt kérte, hogy a megváltozott viszonyoknak megfelelően szállítsák le az utépítési árát. Ezenfelül a román állam nem hajlandó továbbra is devizával fizetni az összegeket, amelyeket végeredményben is az országban költenek el. Emiatt folytak most a tárgyalások az utépítővel. Ami már most a gyufatrösztöt illeti, ez a koncesszió-szerződés feltételeinek enyhítését kérte. A kormány csakis olyan megegyezésre hajlandó, amely megfelel az ország magasabb érdekeinek.

Cuza meginterpellálja a kormányt Máramaros megye gazdasági és kulturális helyzetére vonatkozólag.

Lázár Illés csatlakozik az interpellációhoz. Megköszöni Cuzaét, hogy érdeklődik a máramarosi megyei viszonyok iránt és megjegyzi, hogy ez annál is inkább kötelessége Cuzaét, mert ő anyai ágról szintén máramarosi megyei.

Cuza: Az igaz.

Figyelmeztetem — folytatja Lázár — hogy nem mindenért a zsidók a hibásak és talán Máramaros megye az egyedüli, ahol zsidó pásztorok, béresek és földmivések vannak.

Cuza: Igen, de a román béres tereli a juhnyáját elől, a zsidó pedig hátul megy és furulyázik.

Madgearu betérjeszti a pénzügyminisztérium átszervezéséről szóló törvény javaslatát. Utána megszavazzák a cukorkgyárakról szóló javaslatot, majd a CFR alkalmazottak statutumának vitáját. A törvény, amelyhez Hegedüs Nándor ma gyarpárti tart nagy beszédet, a magyar vasutasok szomorú helyzetét esetelve.

Olyan emberekről van itt szó, — mondja — akik hűséggel és becsülettel szolgáltak, nyugdíjárulékait befizették és mégis megfosztották kenyerüktől és az éhezés martalékává váltak.

A magyar vasutasok teljesítették kötelességüket a román hadsereg erdélyi bevonulása után is és így a román államnak nagy szolgálatot tettek. Az 1918

Az amerikai szenátus megadta a felhatalmazást Rooseweltnek a takarékosági program keresztülvitelére

Bizakodó hangulatban nyílt meg a newyorki értéktőzsde

Washington, márc. 16. Az amerikai szenátus 62 szavazattal 13 ellenében megadta a felhatalmazást Rooseweltnek, hogy a költségvetésben keresztülvihesse a takarékoskodási programját. Félmilliárd dollár költségvetési megtakarítás fog ezután lehetővé válni.

Egyidejű jelentés szerint az értéktőzsde

de igen bizakodó hangulatban volt mindvégig a tegnapi nyitási napon. Olyan nagy volt a tolongás és az élénkség, a milyenre évek óta nem emlékeznek. A hosszmozgalom a zárlat felé még nagyobb iramot vett, úgyhogy az árfolyamot jelző gépek alig tudják jelezni a változásokat.

A francia szenátorok és képviselők nyilatkozattételre hívták fel Daladiert a hitlerista rohamcsapatok rajnai szereplése ügyében

Bonnet francia pénzügyminiszter Londonban a világgazdasági konferencia programjáról fog tárgyalni

Párizs, március 16. A köztársasági egyesüléshez tartozó szenátorok és képviselők felkérésére a pártelnökség küldöttséget menesztett Daladier miniszterelnökhöz. A delegáció felkérte Daladiert, hogy adjon hivatalos tájékoztatást a rajnai helyzetéről, tekintettel arra, hogy úgy találják, hogy a németek megsértették a katonailag semlegesített rajnamenti területre vonatkozó sailloni békeszerződésben foglalt kötelezettséget. A miniszterelnök közölte a küldöttséggel, hogy közelebbről a törvényhozásban kormánynyilatkozat fog elhangzani ebben az ügyben.

London, március 16. Georges Bonnet

francia pénzügyminiszter a háborus adósságok kérdéséről és a világgazdasági konferencia programjáról fog tanácskozással folytatni Londonban.

Angol pénzügyi körökből szerzett értesülések szerint Londonban nem keltene meglepetést, ha a közeljövő újabb moratóriumot hozna a hadiadósságok részleteinek és kamatainak fizetésénél.

A francia pénzügyminiszter megérkezett az angol fővárosba. A pályaudvaron Neville Chamberlain és a kormány több tagja fogadta és üdvözölte. A francia-angol pénzügyi eszmecsere pénteken veszi kezdetét.

Végőskig feszült a helyzet Ausztriában

Általános sztrájkra készülnek a tiroli szociáldemokraták

Bécs, március 15. Az osztrák nemzeti tanács mára összehívott gyűlését a törvényhozó testület szociáldemokrata és nagynémet képviselői jelenlétében megtartották. Az ülés csak formális volt. Straffner a nemzeti tanács nagynémetpárti lemondott alelnöke elnöki megnyitójában ismertette álláspontját, amely a nemzeti tanács összehívásához vezette. A megnyitói elhangzása után senki sem jelentkezett szólásra Straffner berekesztette az ülést és a törvényhozók elhagyták az üléstermet.

A kormány, melynek tagjai élesen ellen voltak annak, hogy a nemzeti tanács összehívassék, nagyarányú karhatalmi intézkedések foganatosítása iránt intézkedtek a mai üléssel kapcsolatban. A parlament épületét erős rendőrkordon zárta körül, de incidensek az esti órákig nem fordultak elő s így a karhatalom egy részét be is vonhatták a rendőrkaszárnnyába.

Bécs, március 15. Tiroiban a szociáldemokraták általános sztrájkot akarnak proklamálni. Emiatt a tartományi főnök a katonaságot riadóközlésbe helyezte és segédrendőrséggel bevonultatta a Heimatwert. Jelentősebb incidensek eddig nem fordultak elő, mindössze néhány kisebb városban voltak összetűzések a Heimatwehr és a köztársasági Schutzmund emberei között.

Rendkívüli közgyűlést tart a Bné Jiszrael. A Bné Jiszrael, a kolozsvári cionista diákok szervezete hétfőn este 9 órai kezdettel rendkívüli közgyűlést tart, amelynek napirendjén a zsidó diákság égetően fontos problémáinak megvitatása szerepel. Ugyancsak a rendkívüli közgyűlés keretében emlékszik meg a Bné Jiszrael Iosef Trumpeldorról, a tel-chaji hősről.

Ganz Abrahámné

Kóser szakácskönyve

ismét kapható az UJ KELET könyvosztályánál

Ara 180 lei

IRÓK ÉS IRASOK

Egy jiddis népköltő
kötetének margójára

Kérdezem: miért élnek azok a szegény, szomorú zsidók ott a máramarosi hegyek alatt? Az életük úgy elmúlik, hogy alig imádkoztak egyvet-kettőt. — Hát akkor ugyan miért éltek?

Az öreg Hers Léb Szigeter — nyugodjék békében — akinek összegyűjtött munkáit kötetbe gyűjtötték most össze hálás tisztelői, azért élt, hogy megírhasssa az Életről szóló versét.

Azaz, hogy az öreg Hers Léb Szigeter — az utólrhetetlenül kedves marsalik — élt s megírta ezt a verset, ezt az életről szóló verset.

Ezenkívül még élt is, szomorkodott is, buslakodott is és szeretett is. A máramarosi hegyeket szerette, meg azokat a kicsi embereket akik elmennek reggelente honuk alatt a könyvel — jaj, de nehéz ez a könyv! — elmennek a szük síkaterokon végig, addig mennek, amíg élnek. Ezek a máramarosiak itt járnak, élnek azaz, hogy élniök kellene, itt vannak s egyvet kettőt imádkoztak — elmennek. Meghalnak. Ez így szokás Máramarosban.

Mókázott az öreg marsalik, egy-két viccel elmondott a bologató fejű máramarosi zsidóknak, bohócodott nekik, finom kedő meloncholiával nézett végig rajtuk: kezeit ökölbe szoritotta (persze ekkor volt amikor fiatal volt: s mikor fiatalok a máramarosi zsidók? Hát ugyan mikor van nekik fiataláguk?) s aztán ajánlotta magát, blébjít mir gesund!

S elment.
S meghalt.

De mielőtt meghalt, megírta ezt a verset, ezt az Életről szóló gyönyörű verset, amely mottója és gyöngye a halála után megjelent kötetének. Így énekel:

Hogy hát ugyan mi az, ami az Élet?
Amikor az ember sir s szenved,
Amikor valami nagyon fáj neki,
Amikor tájákat lát s messzeségeket.
Mindent olyan messzi...

Amikor vár. Amikor csak vár, vár,
vár...

Akkor élt.
S amikor már elköszönt: jó éceakat
néktek écecekek... Akkor meghalt az ember.

Ezt a verset írta ő — Hers Léb Szigeter — mielőtt meghalt.

Okos ember volt az öreg marsalik.
Okos volt és azértis, csak azértis természetű.

Amikor a világra jött és meglátta a nyoszörgő szigetieket — ő tábca perdült Tábca perdült és kacagott, kacagott... Ugy kacagott, hogy a lehajtott fejű zsidók oreáira is kiült a kacagás.

Mert akkor mindenki kacagott Máramarosban.

Mert okos ember volt az öreg Hers Léb Szigeter.

S azonkívül, hogy okos ember volt, még chaszid ember is volt.

Ugy volt chaszid, ahogy Báál Sém volt.

A báalsémizmus azt jelenti, hogy az ember csak vigasság által érheti el a megváltást, a vigasság filozófiája a chaszidizmus lényege.

Ezért volt chaszid-ember az öreg.

Mert mindig vig volt.

Akkor is, amikor hóvirágokat rajzolt ablakára a közöny (hóvirágok az ablakon: zsidó sors, lásd Ujvári Pétert.) S amikor elkezdte ropni a hórá, akkor tudták a szigetiek, hogy már megint nincs fárválója az öregnek. S bologatók a fejüket borzalommal. Az öreg karkardát tüzőtt a kalapjába s héber dalokat dalolt, s amint a másik öreg mondaná: Mendale Mojeher Szóforim, az okos-öreg, dosz mohl lácht ader dosz here véjnt. Oj véjnt esz...

S megöregedett s meghalt

Meg kell vásárolni az öreg marsalik posztumusz könyvét, mert benne van az élete... Adler Hubert

Meg kell vásárolni az öreg marsalik posztumusz könyvét, mert benne van az élete... Adler Hubert

Meg kell vásárolni az öreg marsalik posztumusz könyvét, mert benne van az élete... Adler Hubert

Meg kell vásárolni az öreg marsalik posztumusz könyvét, mert benne van az élete... Adler Hubert

Meg kell vásárolni az öreg marsalik posztumusz könyvét, mert benne van az élete... Adler Hubert

Meg kell vásárolni az öreg marsalik posztumusz könyvét, mert benne van az élete... Adler Hubert

Meg kell vásárolni az öreg marsalik posztumusz könyvét, mert benne van az élete... Adler Hubert

Meg kell vásárolni az öreg marsalik posztumusz könyvét, mert benne van az élete... Adler Hubert

Meg kell vásárolni az öreg marsalik posztumusz könyvét, mert benne van az élete... Adler Hubert

Meg kell vásárolni az öreg marsalik posztumusz könyvét, mert benne van az élete... Adler Hubert

Meg kell vásárolni az öreg marsalik posztumusz könyvét, mert benne van az élete... Adler Hubert

Meg kell vásárolni az öreg marsalik posztumusz könyvét, mert benne van az élete... Adler Hubert

Meg kell vásárolni az öreg marsalik posztumusz könyvét, mert benne van az élete... Adler Hubert

Meg kell vásárolni az öreg marsalik posztumusz könyvét, mert benne van az élete... Adler Hubert

Meg kell vásárolni az öreg marsalik posztumusz könyvét, mert benne van az élete... Adler Hubert

Tavaszi kabát és ruhakülönlegességeink

szürke,
drapp és
zsemlye-színben

a leggazdagabb választékban megérkeztek

SERILANA S. A. CLUJ, Calea Regele
Ferdinand 14.

SPORT

A Haggibbor hírei

Csoportvívás a Haggibborban nők, férfiak és gyermekek számára. A vívó-sport iránt utóbbi időben megnyilvánult érdeklődés teljes mértékben igazolja a vezetőség azon határozatát, hogy új és nagyon olesó férfi, hölgy és gyermek csoportkurzust nyit, amely a legszélesebb rétegeknek teszi lehetővé ennek az ugynevezett „drága” sportnak üzését. A kurzus vezetője és oktatója a kiváló olasz vívómester Bay Girolamo lesz, akinek személye garancia arra, hogy mindenkinek a legszakoszerűbb kiképzésben lesz része. Amennyiben a vívás olyan sport amely az egész test mozgékonyágát igénybe veszi és így minden izmot fejleszt, joggal számíthatunk nagyszámú jelentkezőre. A tandíj személyenként 150 lejben lett megállapítva. Jelentkezés: hétfőn, szerdán és pénteken este fél 7 és fél 10 óra között, Kossuth Lajos uca 10. sz. I. em. a Haggibbor klubhelyiségben

A turisztikai szakosztály vasárnapi kirándulása. A kellemes időre való tekintettel, a szakosztály vezetősége elhatározta, hogy ezen a héten a kirándulók által annyira kedvelt Szent János kut — Maj-

láth-kut — bükkü menedékház turát veszi programjába. Vendégeket szívesen látunk. Találkozás: vasárnap reggel 9 órakor a Kossuth L. u. 10 alatti klubhelyiség előtt.

A kondíció- és boxszakosztály értesíti tagjait, hogy a tréningek időpontja megállapítást nyert. A vezetőség úgy osztotta be az órákat, hogy az mindenki számára hozzáférhető legyen. Tréning van tehát: Kedd este 8-tól, pénteken 9-től és vasárnap délelőtt 8 órától. Kérjük azokat is, akik még szakosztályunkba beiratkozni kívánnak, jelentkezzenek ezen időpontban a Haggibbor klubhelyiségében. Tagdíj 20 lej havonta.

Vezetőségi ülés. Felhívjuk a szakosztályvezetőket, valamint az összes vezetőségi tagok figyelmét, hogy a közelendő közgyűlésre való tekintettel, minél nagyobb számban jelenjenek meg hétfőn folyó hó 20-án este fél 10 órakor a Haggibbor vezetőségi ülésén. A fontos tárgysorozat letárgyalásának megkönnyítése végett, kérjük az érdekelteket, hogy jelentéseiket már előre készítsék el. Ez a gyűlés lesz hivatalosan a közgyűlés időpontját és annak programját megállapítani.

Haggibbor tea. A Haggibbor vasárnap folyó hó 19-én tartja szezonzáró teadél-utánját a Palace nagytermében. Ezen alkalomból a rendezőség egy kellemes meglepetést készít elő. A zenét a Salgó-Fátyol jazz szolgáltatja.

SZÍNHÁZ-FILM
MŰVÉSZET

A Magyar Színház heti műsora

Szombaton este 9-kor: Caramba, avagy Dolores és a sorstestvérek. (Operett, újdonság akadályokkal és nagy kabaréval. A budapesti színházi szezon legnagyobb operett-sikere, Premier! Poór Lili, Karácsonyi Ili és az egész társulat fellépésével. Sorozatszám: 62.)

Vasárnap d. u. 3 órakor: A torockói menyaszony. (10, 20, 30 lejes helyárrakkal. Sorozatszám: 63.)

Vasárnap d. u. fél 6-kor: Caramba avagy Dolores és a sorstestvérek. (Operett, újdonság másodikszor. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám: 64.)

Vasárnap este 8-kor: Irja hadnagy. (A szezon legnagyobb prózai sikere. Mozi helyárrakkal. Sorozatszám: 65.)

Hétfőn este 9-kor: Az ember tragédiája. (Uj szereposztásban, új betanulásban. Poór Lili fellépésével. Sorozatszám: 66.)

Kedd este 8-kor: Oktogon. (Zsolt Béla nagyszerű komédiája. Újdonság először. Sorozatszám: 67.)

Az Opera műsora

Péntek, március 17: Ion Marin Sadoveanu előadása B. Schawról és Caragiáról.

Vasárnap, március 19 (délután): A madarász.

Hétfő, március 20: Bukaresti drámai előadás.

ROYAL-MOZGO műsora

(Iparkamara új palotájában)

Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9-kor.

Ma, pénteken: Mit szól majd a férjem? Fősz.: Renata Müller, Georg Alexander, Ida Wüst, Otto Walburg. Ufa operett-világszláger.

Vasárnap d. e. 11: Öngyilkosok klubja Paul Wegenerrel. 10 és 15 lejes helyárrak.

Új kedvez-
mények!

Napi
11cu 33

Daniéri
olvashatják a világ-
irodalom legújabb
könyveit a

Danié Alicieri
kölcönkönyvtárában, Str. N.
Iorga, Jókai-u. 5. sz. az újonnan
át szervezett kölcsönkönyvtárban
minden új könyv már a megjelenés
napján kapható. Bármely
napról lehet beiratkozni!

CORSO-MOZGO műsora

Eve hozzátok öket haza! Idegfelelősködés csoló képek a dzsungel életéből. Filmen eddig soha nem látott felvételek, Világ-szenszáció!

URANIA-MOZGO műsora

Péntek 3, 5, 7, 9 órakor:

Szombat 3, 5, 7, 9 órakor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Arsen Lupin. Főszerepekben: John és Lionel Barrymore. Műsoron kívül legújabb hangos heti hirodó.

SELECT-MOZGO műsora

Péntek 3, 5, 7, 9 órakor:

Szombat 3, 5, 7, 9 órakor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Luana (Paradicsom madár). Főszerepekben: Dolores del Rio. Műsoron kívül legújabb hangos heti hirodó.

Szinkör-Mozgo műsora

Pénteken 3, 5, 7 és 9-kor: Egy test, két lélek. Hallatlanul izgalmas bűnügyi dráma. A főszerepekben: Fritz Kortner, Nagy Kató és Heinrich George.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, március 17.

Bukarest. 19.40: Grammfón. 20: Szimfonikus hangv.

Budapest. 9.15: Zenekari hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Grammfón. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 1.30: Testnevelési tanfolyam. 2.45: Hírek. 3.30: Diákféltára. 4: Az agyagtábláktól Guterberig. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Fuvószena. 6.15: Novella. 6.45: Zongorahangv. 7.25: Külügyi negyedóra. 7.45: Szalonzene. 8.50: Pontos időjelzés, időjárás. 9.10: Az Operaház előadásának köv. Puccini: Gianni Schicchi. Utána balett, majd cigányzene.

Bécs. 22.20: Zenekari hangv.

Berlin. 20: Lantdalok.

Breslau. 20: Filharmonikus hangv.

Stuttgart. 20.05: Wagner est.

Varsó. 20.15: Szimf. hangv.

Milánó. 21: Szimf. hangv.

Róma. 19.20: Grammfón.

Pozsony. 18.40: Grammfón.

Stockholm. 20: Haydn: D-lur szimfonia.

Szombat, március 18.

Bukarest. 19.40: Grammfón. 20: Rádiózenekar. 20.45: Dán est.

Budapest. 9.15: Katonazene. — 12.05: Kvintett. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Gyermekek játszóóra. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Szór. zene. 6: Az ökölvívás mint sport és mint önvédelem. 6.30: Magyar nóták zongorán. 7.10: Rádió amatőrpósta. 7.45: Dalok. 9: Pontos időjelzés, időjárás. — 9.15: Táncléptekkel a világ körül. 10.15: Időjárás, majd cigányzene énekszámokkal. 11.30: Kalmár Tibor és zenekara.

Bécs. 19.45: Modern operettzene. 22.05: Táncczene.

Berlin. 20: Fall operett.

Breslau. 20: Tarka est.

Lipce. 20: Zeller: Madarász című operettje.

Stuttgart. 20.05: Katonazene.

Varsó. 22.05: Chopin művei zongorán.

Milánó. 21.10: Strauss operett.

Róma. 20: Grammfón.

Prága. 22: Vidám óra jazzal.

Pozsony. 18.15: Szlovák népdalok.

Brünn. 20: Dudatrió.

APRÓ
HIRDETÉSEK

Fehérneműüzemhez komplett, villanyerőre berendezve, 100—150.000 lejfel társkeresztetik. „Lehet áru is” jellegre a kiadóba.

Nagy ismeretséggel és összeköttetéssel bíró volt közhivatalnok elvállal bármilyen féle megbízást vagy kijárást úgy helyi hivataloknál, mint Bukarestben bárhol szerény díjazásért. Csejdy, Str. Radu 8.

Orvosházaspár keres vidékre mindeneset. Ajánlatokat „Jó bánásmód” jellegre a kiadóba.

Izletes kóser ebéd és vacsora havi 1000 lejért kapható. Ugyanott két úrlány vagy fiatalember teljes ellátást kaphat jutányos áron. Cim a kiadóban.

Kelengyék készítése, függöny és ágyszerítő összeállítás, csipkebevarrás, párnásmontirozás, előrajzolás a legújabb minták szerint legszebben és legolcsóbban Fisch Böske kézimunkaszalójában Str. Baritiu 16.

Ismét kapható naponta frissen készített tejszín, tejföl, vaj és turó Schwartz Ignácénál Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7. Ugyanott naponta friss tehén és bivalytej, házhoz szállítva is, kapható.

Kiadó különbejáratu butorozott szoba, esetleg teljes ellátással, napos, kertess udvar, C. Reg. Ferdinand 107., földszint.

Butorozott szoba fürdőszobahasználattal, esetleg teljes ellátással, a város központján, urinó részére kiadó. Cim a kiadóban.

Akvizitórt keres garanciával a Racionálizált könyvtár abonensek gyűjtésére. Jókai uca 3.

Nedves lakását, pincéjét, raktárát szarazzá teszi a „Tricossal”. Instaltor Cluj, Görögtemplom uca 1.

HIREK

Ma, pénteken

„Mit szól majd a férjem?”

az Ufa sikamlós, szellemes vígjátéka.
Fősz.: Renata Müller és Georg Alexander.
Royal mozgóban.

— Nagy Einstein-ünnepségek Amerikában. Newyorkból jelentik: A jeruzsálemi héber egyetem amerikai barátai nagy bankettet rendeznek a napokban a Németországba visszatérő Albert Einstein tiszteletére, amelyre F. W. von Prittwitz amerikai német követet is meghívták. A német követ elfogadta a meghívást és kijelentette, hogy az Einstein-banketten személyesen fog résztvenni. A bankett után közvetlenül, még azon az éjszakán ül hajóra Einstein és a Deutschland hajón tér vissza Németországba. A banketten részt fog venni a tizenegy amerikai Nobel-díjas és ez lesz az első alkalom, amikor Amerika mindazon tudósai, írói és békebarátai, akik Nobel-díjat nyertek, összegyűlnek, hogy egy külföldi Nobel-díjas tudóst ünnepeljenek. Ezenkívül számos egyetemi tanár, politikus és pénzügyi kapacitás fog résztvenni a héber egyetem barátainak Einstein-bankettjén.

Hetenként legalább egyszer tegyen furdőjébe Velosa pezsgő fenyőtablettát.
— Amerikában tuljegyzték a 800 millió dolláros kincstárjegyeket. Londonból jelentik: Washingtonból érkezett jelentés szerint a jegyzésre bocsátott 800 millió dolláros kincstárjegyeket kétszeresen tuljegyzték.

— A palesztinai revizionisták Meer Grossmann és társainak kizárását követelik a pártból. Jeruzsálemből jelentik: Megírta az Új Kelet, hogy a napokban ül össze Kattowitzban a Revizionista Unió konferenciája, amely döntő jelentőségű lesz a revizionista cionisták politikai fejlődésében és mert a Revizionista Uniónak a cionista világszervezethez való viszonyát kell tisztázni, az egész cionista közvélemény élénk érdeklődéssel néz a kattowitzi konferencia elé. A kattowitzi konferencia palesztinai delegátusai elutasításuk előtt nyilatkozatot adtak a sajtónak, amelyben a következőket jelentették ki: „A palesztinai delegátusok azzal az utasítással indulnak Kattowitzba, hogy ott követeljük mindazon vezetőknél a pártból való kilépését, akik nem hajlandók feltétel nélkül alá vetni magukat a Revizionista Unió, illetve Jabotinsky fegyelmének. Követelni fogják továbbá: 1) a revizionista párt főirodájának Londonból, Párizsba vagy Genfba való azonnali áthelyezését, ahol a főirodának Jabotinsky közvetlen kontrollja alatt kell állania, 2) a revizionista párt a jövőben ne engedje magát a küszöbön álló cionista kongresszussal kapcsolatos választási agitációs eszköznek kihasználni „bizonyos revizionista tisztviselőktől.” Ez a nyilatkozat és ezek az utasítások egészen világosan Meer Grossmann a Revizionista Unió alelnöke és a párt sákel fizető csoportjainak vezetője ellen irányul. A palesztinai revizionisták éles harcot fognak folytatni Kattowitzban Grossmann irányzata ellen és Jabotinsky követelését fogják támogatni, hogy a revizionisták szakadjanak el a cionista szervezettől.

— Élve hozzátok haza. (Sajtóbemutató a Corso-mozgóban). Azt, akit élve kell hazahozni az nem más, mint egy gyönyörű ösfenevad s ahonnan haza kell hozni, az a dzsungel s aki haza kell hozza, az egy utazó, aki saját elbeszélése szerint husz estendőt töltött a dzsungel mélyén s ahova ezt a szép példányu tigris szállítani kell, az egy cirksusz. Az utazó, vadász honoráriumot kap az állatpéldányért s a honorárium csak akkor illeti, ha élve hozza az állatot, mert a cirksusz nem használhat halottakat. És ezért sokat küzd a raffinált s agyafutur utazó, mert nehéz s nagyon keserves dolog egy ilyen fenevadat élve megkaparintani, nehéz azért, mert védekezik a fenevad, nehéz azért, mert harap, nehéz azért, mert zug, mert kamol, mert nem akar kimozdulni a dzsungelből, mert neki mégis csak jobb itt a fák között az őserdő mélyén s nem kívánkozik ki a világba, a civilizációba, a bankkrachok kelles közepébe, a munkanélküliségbe. De ez mit sem használ: végül mégis csak happi enddel végződik a dolog, mert mégis csak bedől a fenevad s hiába ívölt, hiába jajgat, hiába toporzékol, mégis elkerül a dzsungelből a cirksuszba.

A londoni sajtó a moszkvai angol nagykövet visszahívását követeli a szabotázs miatt letartóztatott angol mérnökök érdekében

Ujabb angol alattvalókat tartóztattak le Moszkvában

London, március 16. Moszkvában szovjetellenes szabotázs gyanúja miatt újabb angol alattvalókat tartóztattak le. A nagykövet ismételt megjelent a külügyi népbiztosságon és részletes felvilágosítást kért a letartóztatottak elleni vádak felől.

Az angol sajtó támadja a szovjethatóságokat az angol alattvalók letartóztatása miatt. Követelik a kormánytól, okvetlenül kényszerítse ki a szovjettől a választ arra, melyik bíróság, amikor és hol fog itélkezni a perben s követelje a nyilvános tárgyalást. Ha a szovjetkormány a követelésnek nem tenne eleget, meg kell szakítani a most folyó orosz-angol kereskedelmi tárgyalásokat, sőt vissza kell hívni Moszkvából az angol nagykövetet.

— Oneg Sabbat. A Mizrahi ifjúság e heti Oneg Sabbatján, ma esti fél 9 órai kezdettel dr. S. Ehrenfeld főrabbi (Zenta), a frankfurti rabbigeneráció markáns egyénisége tart előadást „Idő, szerű gondolatok Kohelet könyvéről” címen. Előadása iránt széleskörű érdeklődés nyilvánul meg. A rendezvényre, mely a Reg. Ferdinand uti tanácsteremben lesz megtartva, vendégeket szívesen lát a rendezőség.

— A távolkeleti hadszíntéren újabb véres harcok folynak. Londonból jelentik: A távolkeleti hadszíntéren Szi-Feng. Kunál újabb véres harcok vannak folyamatban kínai reguláris erők és japánok között. Mindkét fél veszteségei igen jelentékenyek.

Arban legolcsóbb, minőségben megbízható a jóízű Koprol hashajtó csokoládé.

— Nagy légi kikötő építik ki a lebourgeti repülőteret. Párizsból jelentik: Pierre Cot francia légügyi miniszter kijelentette, hogy a lebourgeti repülőteret nagy légi kikötővé építetik ki. Többek között hatalmas épületet fognak emelni a légi forgalmi társaságok számára s ugyan ebben fognak elhelyeztetni találni a vámhivatal, a posta, a repülőter rendőrsége, továbbá szálloda és étterem is.

— Ráfizettek a spekulánsok a dollárkontremínre. Zürichből jelentik: A spekuláció, amely a múlt hét folyamán a dollárt kontremínálta, nemcsak Zürichben, hanem a többi nemzetközi tőzsdéken is alaposan ráfizetett a kontremínre. Zürichben már 2 százalékkal magasabb a dollár kurzusa, mint a bankzárlat elren. delésekor jegyzett árfolyam.

Jön Royal-mozgóba:
Egy dal, egy csók, egy leány
Martha Eggerth
Gustav Fröhlich
Halmay Tibor
Operett-világsláger.

Uj iparművészeti tanfolyam nyílik meg Tordán, mely az iparművészet legújabb ágát: a késztyükészítést is felöleli. A tanfolyamon tanulni lehet a legmodernebb férfi és női késztyük készítését, másik csoportban modern lámpaernyők, lakásberendezési és díszítési tárgyak: párnák, terítők készítését, selymfestést, stb. modern pesti és bécsi metódus szerint. A kurzust hölgyeknek is alkalmas esti órákban tartjuk. Jelentkezni lehet: József Sándornénál Turda, Axente Sever 25.

— A palesztinai jisiv a kibővített Jewish Agency ellen. Jeruzsálemből jelentik: Az utóbbi időben élénk viták tárgyát képezi cionista politikai körökben a Jewish Agency, illetve a nemcionista rész kérdése. Mint megirtuk, néhány nappal ezelőtt a radikális cionisták varsói konferenciája foglalt állást a kibővített Jewish Agency ellen és a nemcionisták, kal kötött egyezmény és együttműködés felbontását követelték, miután a kibővített Jewish Agencyvel feladták a cionista szervezet politikai hegemoniáját, viszont a nemcionista tábor egyáltalán nem felelt meg a várakozásoknak, amit a radikálisok előre láttak. Ez a felfogás egyre erősebben jut kifejezésre a cionista közvéleményben. A palesztinai Davar, a munkásság lapja vezércikkben szövegezi le, hogy a nemcionistáknak a Jewish Agencyben való részvétele távolról sem hozta meg a várt eredményeket. A nemcionisták kevesse járultak hozzá a nemzeti tőke Palesztinába való önzönléséhez. A nemcionistákkal való megegyezés hiba volt, amelyet a legközelebbi kongresszuson korrigálni kell. A lapok értesülése szerint a palesztinai kalcionisták elhatározták, hogy a kongresszuson a nemcionistákkal kötött egyezmény revidálását fogják követelni.

— Dávid Lajos halála. Ma délelőtt 90 éves patriarchális korban meghalt Dávid Lajos, a Népbank volt pénztárnoka és a Báro Hirsch Egyesület volt titkára, alapítója. A régi idők egyik jellegzetes alakja szállott sirba vele. Halálát nem közbejött betegség idézte elő, frissességélete utolsó napjái megőrizte, míg ma délelőtt fájdalommentesen, csöndben elaludt örökre. Hatvanöt éves boldog házasságot élt. Halálát nyolcvan éves öze gyászolja. Temetése péntek délelőtt 11 órakor a kolozsvári Chevra Kadisa hossazucai székházából fog végbemenni.

— Amerikában a gyárak már berendezkedtek a sörgyártásra. Londonból jelentik Amerikában a gyárak már berendezkedtek arra, hogy megkezdjék a sörgyártást, mihelyt a 3,2 százalékos alkoholtartalmú sör forgalomba hozható lesz. Szakértők szerint a sör adójából évi százmillió dollár jövedelem lesz az amerikai államkincstárnak.

— Oriási károkat okozott az amerikai tornádó. Newyorkból jelentik: A tornádó a déli államokban oriási károkat okozott. A legsúlyosabban szenvedett a vihar, katasztrófától Tennessee állam lakossága s nagyon a károk Arkansásban és Missouriban is.

— Inzultálta a tanítót, mert megverte a gyermekét. Brán Simon mezőszárai lakos tetteleg inzultálta a falusi tanítót, mert a tanító állítólag megverte a gyermekét. Brán Simon az iskola előtt megvárta a tanítót s amikor kifelé jött a kapun, rátámadt s többször egymásután inzultálta. A tanító súlyos testi sértés s becsmérlésért címén feljelentete Brán Simont.

Közgyűlési meghívó. A Tzoor Shalom Cooperative Society Ltd. Haifa társaság f. év március 26-án, vasárnap d. u. 3 órakor Aradon a Zsidó Kulturházban (Str. Romanului 6.) tartja közgyűlését, amelyre a társaság igazgatósága ezúton is meghívja a társaság minden egyes tagját és felkéri, hogy érdekeinek védelmére a közgyűlésen feltétlenül vegyenek részt.

Palesztinai Shemen ételolajat az asztalára! Palesztinai Shemen szappant a háztartásába! Több mint megelégedett lesz az áru minőségét és árát illetően. Saját érdekében is áll, ha a Shemen gyártmányait használja. És midőn ezt teszi, együttall mindennapos kontaktust teremt a házában az ercejisraeli munkával és termeléssel.

— Huszonnyolc százalékra emelték fel az idegen valutára szóló vasuti jegyek felárát Ausztriában. Bécsből jelentik: Huszonnyolc százalékról 28 százalékra emelték az idegen valutára szóló vasuti jegyek és fuvardíjak után sillingben fizetendő felárakat.

— Márciusra kifizetik a nyugdíjakat. A nyugdíjasok között nyugtalanító hírek terjedtek el, hogy a márciusi nyugdíjat nem fizetik ki. A pénzügyigazgatóságon érdeklődtünk, ahol a következő felvilágosítást kaptuk: a nyugdíjkonvek számfejtése ma be is fejeződik. Bár a januári és februári állami inkasszó az egész vonalon jóval alatta maradt az eddiginek, úgy értesülünk, hogy a kiutalás e hó 20-ika körül feltétlenül megérkezik. A márciusi nyugdíjakat ezek szerint pontosan kifizetjük. Annál is inkább, mert márciusban zárul a költségvetési év. A kifizetések időpontját idejében közöljük. Ami a múlt évi és régebbi hátralékok kifizetését illeti, arra nézve még semmi határozott intézkedés nem történt. Néhány tisztviselőnk Bukaresben járt. Ott azt beszélte, hogy az állami bonok készülő törvénytervezete szerint az 1931 október, november, december nyugdíjhátralékokat ilyen bonokkal, az 1932 március és áprilisi hátralékokat készpénzzel fizetnek ki.

NAPRÓL NAPRA

A Hungaria budapesti Futballcsapat részt fog venni husvétkor a Beogradski tornán, amelyen a rendező egyesületen és a magyar csapaton kívül a HASK és a Jugoszlavia fognak szerepelni.

A csehszlovák válogatott futballcsapatot a következő összeállításban játszatják Budapesten: Planicka — Burger, Cstyroky—Kostyalek, Simopersky, Kicsil—Junek, Zajisecsek, Prusa, Puc, Kalocsay. Tartalékok: Javornitzky, Medelon, Mondry és Swoboda.

A német olimpiai bizottság szakértői megtekintették Schreiberhaut és Krümhübelt. Ez a két hely jöhet számításba a németországi olimpiai téli sportmérkőzéseinek lebonyolítására.

Mistinguette és társulata a hónap végéig Bécsben vendégszerepel. A Voila Paris c. 40 képből álló revüt adják elő.

Schmeling április 10-től Amerikában bemutató boxoló-köruton fog résztvenni. A volt világbajnok előreláthatólag március 30-án száll hajóra Amerika felé.

Magyar Színház Caramba

Operett-premier! Szombaton este 9. kor.

— Ut a menyország felé című szenzációs társadalmi dráma kerül bemutatásra az Építőmunkás-mozgóban vasárnap, március 19-én 2, 4, 8 és 10 órakor. Htfőn, szerdán 5 és 7 órakor utoljára. Főszerepekben: Charles Farrel és Jonet Gaynor.

— A cseh koronát még mindig nem jegyzik a berlini tőzsdén. Berlinből jelentik: A német birodalmi Bank csehszlovákiai intervencióra közölte a csehszlovák jegybankkal, hogy a felmerült ellentéteket nem tudják elintézni, mert azok ki-küszöbölése a kormányok hatáskörébe tartozik. A cseh koronát Berlinben továbbra sem jegyzik az értéktőzsdén.

A patenta fixa új osztályozási táblázat. A patenta fixának eddig nyolc osztálya volt, az I. osztályba a 5000 lejen aluli jövedelmek tartoztak s 400 lej adót fizettek, a VIII. osztályba a száz és százötvenezer lej közötti jövedelmek estek, az adó pedig 14.000 lej volt. Az új osztályozás szerint a patenta fixa táblázata a következő lesz: I. oszt. 5000 lej jövedelemig, fizet 300 lej adót. II. oszt. 5000—10.000 lej jövedelem, adó 700 lej. (eddig 1200 lej). III. oszt. 10.000—15.000 lej jövedelem, adó 1200 lej (változatlan). IV. oszt. 15.000—20.000 lej jövedelem, adó 1800 lej (eddig 2300 lej). V. oszt. 20.000—25.000 lej jövedelem, adó 2300 lej. VI. oszt. 25.000—40.000 lej jövedelem, adó 3500 lej.

— Megszakad: a brassó-bukaresti vasutvonal. Bukarestből jelentik: Stefanescu mérnök főfelügyelő részletes jelentése alapján a CFR igazgatósága elrendelte az aggasztó állapotban levő predeáli alagut kijávitására irányuló munkálatok sürgős megkezdését. A javítómunkálatok husvét után meg is fognak kezdődni és előreláthatólag egy hónapig tartanak. Ezalatt a munkálatok miatt megszakadó brassó-bukaresti közvetlen forgalom miatt a vonatok közül az Orient-expressz a Temesvár—Orsova—Craiova vonalon fog közlekedni Dacia-Rapiddal együtt, míg az északerdélyi gyorsvonatok a Piatra-Olt—Nagyszeben—Kiskapus—Tövis vonalat fogják használni. A személyvonatok és az Ardealul-Rapid csak Predeál-ig és Felsőtömösög fognak járni. E két állomástól az átszálló utasoknak autóbuszokat fog rendelkezésre bocsátani a CFR. A predeáli alagutjavító munkálatokra előirányzott összeg körülbelül 6 millió lejre rug.

Kolozsvár uccáinak régi és új elnevezése címmel hezagpótló kis könyv hagyta el a napokban a sajtót. A könyv tartalmazza a város legújabb kerületi beosztását, továbbá az összes hivatalok, bankok, szállodák, ujságok stb. pontos címait és telefonszámát. Ezenkívül az uccák régi és új neveit alfabetikus sorrendben. Kapható az Új Kelet könyvosztályában. Ára 20 lej.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Kedden megválasztják a német birodalmi gyűlés új elnökségét

Németország és Szovjetország között végsőkig feszültté vált a viszony

Göring lesz a birodalmi gyűlés elnöke. Dr. Braun volt miniszterelnök lemondott minden mandátumáról. Hitler tovább tárgyal Lutherrel. Állami akciók az őstermelők és kiskereskedők érdekében. A terror bestialitása nem enyhült. Tettleg inzultáltak a stuttgarti svéd konzult a náci-brigantik

Menekülő zsidó családok tömegesen léptek át a francia határt

Berlin, márc. 16. Tegnap a frakcióveze­tők Göring elnökle­te alatt értekezletet tartottak, amelyen megállapították a birodalmi gyűlés ünnepélyes megnyitása után következő ülések programját. Eszerint kedden a Kroll-operában tartandó ülésen megválasztják az új elnökséget, szerdán a porosz tartománygyűlés ülésére való tekintettel plenáris birodalmi gyűlési ülés nem lesz, csütörtökön elhangzik a kormánynyilatkozat és kormányrészről beterjesztik a felhatalmazási törvényt, melynek vitáját nyomban megkezdik. A vita 3-4 napig tarthat s azután a birodalmi gyűlés elnapolja magát öszig. A frakcióvezetők értekezletén a kommunisták nem vettek részt.

A birodalmi gyűlés elnöke urja Göring lesz. Miniszter­sége nem összeférhetetlen az elnökséggel. A centumpárt elhatározta, hogy résztvesz a potsdami templomban tartandó ünnepélyes megnyitón. Ezzel szemben a német szociáldemokratapárt birodalmi gyűlési frakciója csak hétfőn tart ülést, amelyen dönteni fognak afelől, résztvegyenek-e a birodalmi gyűlés megnyitásán.

Egyidejűleg dr. Braun volt porosz miniszterelnök közölte a birodalmi gyűlés és a porosz tartománygyűlés elnökségével, hogy sem birodalmi gyűlési, sem porosz tartománygyűlési mandátumát nem óhajtja megtartani. Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy Goebbels propa­ganda-minisztériumát öt ügyosztályra osztva fogja vezetni. A színház és film­ügylek egy osztályban összpontosítottak. Külön osztályt kapott az aktív propaganda, a rádió, a sajtó és a nép­nevelésügy.

Frick dr. birodalmi belügyminiszter tegnap átadta Goebbelsnek a rádió összes ügyeinek további irányítását.

Tegnap Hitler tárgyalást folytatott Luther dr. birodalmi bankelnökkel a Birodalmi Bank pénzügyi politikájának a birodalmi kormány terveivel történő összeegyeztetéséről.

Későbbi jelentés szerint Württemberg tartománygyűlése a nemzeti szocialista Murrt választotta miniszterelnökké. A kormány másik két tagja a nemzeti szocialista Mergenthaler és a német nemzeti párti Delinger lettek. A tartománygyűlés elnöke a nemzeti szocialista Schmiedt lett.

Rendelettel emelik fel a nagykereskedők adóját

Berlin, március 16. Poroszországban a napokban rendelettel fel fogják emelni az áruházak és a nagykereskedők jövedelmének adóját, hogy a kisüzemek és a kisemberek adója mérsékelhető legyen. Valószínű, hogy a többi tagállamokban is követni fogják a poroszországi példát.

Egyidejűleg, ugyancsak beavatott helyről származó értesülések szerint, közelebről állami akciót indítanak be az őstermelők támogatása érdekében és a kis­kereskedelem szanálása céljából.

A szovjet visszavonta ren­deléseit Németországból

Genf, március 16. Egyes népszövetségi delegációk körében megállapítják, hogy Németország és a szovjet közötti viszony feszültté vált. A szovjet visszavonta nagy ipari megrendeléseit Hitler Németorszá­gától. Egyidejű párizsi jelentés szerint a francia határvidékről érkezett jelentés

sek szerint az utóbbi napokban tömegesen léptek át a határt menekülő zsidó családok, akik Németországból érkeztek francia területre.

A terror pedig tovább dühög Berlin, március 16. Dr. Wanger tiszteletbeli svéd konzult stuttgarti lakásán hatósági minőséget színelő két ismeretlen tettleg inzultálta.

A terror hatása alatt a német szociáldemokraták Frankfurtba összehívott párt kongresszusát bizonytalan időre elhalasztották.

A bázeli kommunisták lapját, a Vortstet szeptember 6-ig terjedő időre tiltották a német birodalom területéről.

Schmargendorf délnyugati berlini elővárosban kommunistáknál tartott házku­tatások során

nemzeti szocialista rohamosztagos

egyenruhákat, hamis okmányokat és hamis bélyegzőket találtak. Ötven kommunistát letartóztattak.

Ujabb jelenés szerint kommunista újságíróknak egyáltalában nem fognak be­lépőjegyet adni a birodalmi gyűlés ülésére s szociáldemokrata lapok munkatársai is csak azután foglalhatják el helyü­ket, ha a lapjaik megjelenését már engedélyezték.

A keletporoszországi Elbingben két szélsőséges terrorista letartóztatása után szökést kísérelt meg. Mindkettőt lelőtték.

Egyidejűleg Breslauban letartóztatták Schultz volt kommunista képviselőt, akit azzal vádolnak, hogy fiát, akiről azt állította, hogy Oroszországba küldötte, megölte.

Rihuzták az ötmillió­s főnyereményt

Bucuresti-Bukarest, március 16. Az állami osztálysorsjáték mai húzásán dőlt el az öt millió főnyeremény sorsa. A húzás nagy izgalmak közepette történt meg és az öt millió lejes nyeremény 24.741-es sorsjegynek jutott. További nyeremények: 40 ezer lej: 17.418, 30 ezer lej: 15.130, 25 ezer lej: 52869 és 54.421, 20 ezer lej: 36.299, 40.464 és 25130, 15 ezer lej: 22.323, 68.449, 37.164, 13.387 és 48.358.

Egy bukaresti rablóbanda agyonvert egy rendőrt

Bucuresti-Bukarest, március 16. Az el­mult éjszaka Bukarest egyik külvárosi pontján, a Calea Floreasca ut és a Negro ponte park keresztezésénél holtan talál­ták Stan Lungu 138. számú közrendőrt. A vizsgálat megállapította, hogy a rendőrt bűntény áldozata lett és hogy egy, a ge-

nosztvőkkel folytatott verekezés után, amelynek nyomai arcán megmaradtak, saját revolverével lötték le. Ma éjszaka azután a bukaresti rendőrség általános razzitát rendezett, amelynek során több mint háromszáz letartóztatást rendezett.

Miért volt házkutatás a bukaresti Skoda műveknél

Az ostromállapot miatt katonák nyomoztak az adóeltitkolás ügyében

Bucuresti-Bukarest, március 16. (Az Uj Kelet tud) Politikai körökben kinos fel­fűtést keltett és a külföldi sajtó is élénk kommentálja azt a hírt, hogy a cseh szlovákiai Skoda művek bukaresti képviselőjének irodájában házkutatást rendeztek a hatóságok. Ezzel kapcsolatban a katonai ügyészség ma délelőtt a következő hivatalos közleményt adta ki: „A keddi nap folyamán csakugyan házkuta­stást eszközöltek a hatóságok a Skoda művek bukaresti képviselőjének irodájában és lakásán. A házkutatást az adó­ügyi hatóságok vezették, amelyeknek kép­viseletében Stanesescu pénzügyi felügyelő vett részt azon. A pénzügyminiszte­rium ugyanis feljelentést kapott a Skoda művek képviselője ellen, aki állítólag különböző adókihágásokat követett volna

el. Minthogy Bukarestben ostromállapot van, a pénzügyminisztérium nem fogana tosihathat a házkutatást a katonai ügyész ség közreműködése nélkül. Ezért Stanesescu felügyelőt Poponiu ezredes, első királyi ügyész és Hotineanu ezredes, királyi ügyész kísérték el a házkutatásra. A pénzügyminisztérium a vizsgálatot tovább folytatja. A polgári ügyészség a házkutatáson nem vett részt.

Kreuger gyufakirály szerelmei, Ingeborg Eberth rendkívül közvetlenül megírt könyvei Ivar Kreuger-ről, amelyen keresztül bepillanthatunk a zseniális pénzembernek, vagy kalandornak felfokozott szerelmi életébe és gyönyörűségébe. A könyv kapható az Uj Kelet könyvostá­lyában. Ára csak 57 lej.

Harmincöt adókvivetési központra osztották az országot

Bucuresti-Bukarest, március 16. A pénzügyminisztérium ma készült el a pénzügyigazgatóságok adókvivetési hatá­sköreinek új beosztásával. Az ország te­rületén 35 adókvivetési központ fog mű­ködni, amelyeknek mindegyikéhez két me­nye tartozik. Az adókvivetési központok csupán az adókvivetéssel és a fellebbezési ügyek elintézésével foglalkoznak, a be­hajtás és az adminisztráció az egyes me­gyesékhelyeken továbbra is fennmaradó pénzügyigazgatóságok hatáskörébe tar­tozik.

Meghosszabblik a lakbérleti szerződések?

Bucuresti-Bukarest, március 16. Az igazságügyminisztériumban értekezlet volt, amelyen felvetődött a kérdés, hogy nem-e volna szükséges a lakbérlet szabályozását illetően, törvényjavaslatot hozni a parlament elé, mint ahogyan az az el­múlt esztendőben is történt. A városi ingatlanok és a lakbérlet statisztikai kimu­tatásainak tanulmányozása után a bizott­ság arra a konklúzióra jutott, hogy nem szükséges a lakbérleti szerződések a tör­vény kényszerítő erejével meghosszab­bitani.

Felhívás az erdélyi föld­birtokosokhoz és föld­bérletkhöz

A Rechluc mintegy 40-50 erdélyi cha­luc (fiu és leány) számára mezőgazdasági munkahelyet keres. A chalucok mint napszámosok dolgoznának a mezőgazda­ági munka megkezdésétől annak befe­jezéséig. A Rechluc legszívesebben egy helyen helyezné el összes chalucait, azon­ban szükség esetén hajlandó két 20-25-ös csoportra osztani őket.

Kérjük azokat az erdélyi földbirtoko­kat és földbérletket, akik ilyen chaluc­csoportot foglalkoztatni tudnának, hogy a eltételek megjelölésével adják le cí­müket az Uj Kelet kiadóhivatalához.

Eddig az erdélyi chalucok legnagyobb része a regátban dolgozott és készült fel fizikailag a palesztinai kivándorlásra, a regátban jelentkezett chalucok nagy szá­ma miatt ebben az évben nagy nehézség­gekbe ütközik a chalucoknak a regátban való elhelyezése. Reméljük, hogy az er­délyi földbirtokosok és földbérletkhöz között számosan fognak akadni, akik módot kí­válnak adni az erdélyi ifjúság ártérezéséhez.

A chalucfiúk és leányok egyrésze volt egyetemi hallgató, másrésztük iparos, akik mindannyian öntudatos, szorgalmas mun­kások és a munkát nem kenyérkeresetnek, hanem hivatásnak fogják fel és így foglalkoztatásuk elsőrendű előnyt jelent minden földbirtokos számára.

Iparosgyűlés Kolozsváron. A kolozs­vári iparosok f. hó március 19-én, vasár­nap d. e. 10 órakor az Ipartestület helyi­ségében (Karolina tér 5.) egy nagygyű­lést tartanak, melyre kérjük az összipa­rosság részvételét, tekintettel a tárgya­landó ügyek nagy fontosságára. Nap­renden van: 1. Az adók erőszakos behaj­tása; 2. az iparnak új megterhelése a városi illetékek új törvényrendelete által.

Társadalmi Lexikon 144 lej a régi 1500 lej helyett (700 oldalon, 16 színes táblá­val, számos képpel és grafikonnal). Vá­szonkötésben. Ezenkívül óriási irodalmi, tudományos és műszaki könyvkiadás. Lepapenál, Kvár. — Kérje az akció teljes jegyzékét. Pl.: Bébel: A nő és szocializ­mus 270 lej helyett 72 lej. Knut Ham­sun: Éhség 130 lej helyett 21 lej. stb. — Postán utánvétellel 25 lej. Beküldve portmentes. Kérje a nagy jegyzékét (N. O. A.) Lepapetól azonnal.

Szederkényi Anna: Felszabadultak. A kitűnő író a ma asszonyának és ver­gődő korunknak legizőbb problémáit tár­gyalja regényében. Ára csak 32 lej. Kap­ható az Uj Kelet könyvostályában.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77.

Taxa post. plátte in n. No. 224.713-
da Baron L. telefon: 9-7
Havonta 110
évre 600, eg
félre: Hav
félére 6, eg
désék díjs
KELET" a
keink után
ras megjelö

Szomorú

A naptár ma ismét az Örülmi kell köszöneti kérvé megismé Örülmi kell Mert a na dezetlenségbe lája a földet ezeltt elbues A problémá vált még söté Krisis, lesz sági konferen cia. Japán és munkaelkülük Ezek mind ujhadni szere lassként nehe napokban, am elcsigázott er sőhaja. Itt a tavasz Elégivá keserűsággá egy Március 21 naptári napja

Érdekes

A huligán jában véne nemzetének Az évek hogy a legv remetlen na paradoxonnak pítás — a leg tást tanusítja Annál me nagy francia tása a hitler szemben. A francia ságos vandál hitlerizmus u hadjáratot mozgósítását barbarizmus És ezt nem német nemze perializmus é niáját látja ban irtózatla ama mikéntje szágot dühön nyítja. Még ennél magyar nácio su pártok élé müssal szem Mig egyes nékek rosszu ják a hitleriz gyarországi s numai határo lást a német és egy olyan tottságu emb Endre (Ach kori csabai magyar parla gyenbélyegét homlokára. Zilahy Lajo zus koszorús ban bizonyítja orszáiban tör germán vada kus ösztönök a kultúra, a szerü kényse Az északi a sen nemzeti sajtó, a nemz mogató angol hangon, a bo ján tárgyalják ket. És ez amil detes szimptó Emlékezzün